

VIENYBE LIETUVNIKU

Literatūros, mokslo ir polytikos sanvaitinis laikraštis.

Nr. 19.

Plymouth, Pa., d. 8 Gegužio (May) 1901 m.
ENTERED AS SECOND CLASS MATTER AT THE POST OFFICE AT PLYMOUTH, PA.,

Metas XVI.

Raszant apie permainymą adreso
butinai reikia atsiusti ir senąjį adresą.
Dėl norinczių pamatyti mūsų
aikrasztį siuncziamę vieną numerį
dykai. Prenumeratą turi buti iš-
virszaus apmokėta.

THE WEEKLY

„Vienybe Lietuvniku“

APPEARING EVERY WEDNESDAY

The only Lithuanian „NEWSPAPER“
in PLYMOUTH, PA. Represents the
interest of more than 300,000 Lithu-
anians in the United States. Subscrip-
tion only Two Dollars per year.

RATES OF ADVERTISING.

ONE LINE ONCE \$0.25
ONE INCH ONCE \$1.00
ONE INCH, ONE YEAR \$10.00

all communications must be addressed

J. J. Pauksztis & CO. Plymouth, Pa.,

The Printing Office of „Vienybe
Lietuvniku“ executes the cheapest,
promptest and most correct printing
in lithuanian language:

Job PRINTING in all modern languages.

„Vienybe Lietuvniku“

Iszeina kožną Seredą, Plymouth

KASZTUOJA.

ANT METU AMERIKOJE.... \$2,00
Į UZMARĘ..... \$3,00

APGARSINIMAI.

Colis apgarsinimo ant metų \$10,00

Viena eilutė smulkiom raidėms 25c.

Už colį vieną sykį garsinant \$1,00

Pajieszkojimai: už vieną sykį 50c.

Du sykius garsinant 75c.

Tris sykius (už vieną dolerį) \$1,00

Pinigai kitai nesiscuzia, kaip tik per
MONEY ORDER, o registravotose gromatose
nt szito antraszo:

J. J. Pauksztys & CO.

224 East Main Str.,

Plymouth, Pa.

Griacziausiai iszgydo visokias ligas

Dr. J. Szlupas

Telephone 4373. 421 Penn. Ave.

Scranton, Pa.

Star Drug Store.

kampas Main & Eno str.

PLYMOUTH, PA.

Parduoda gerai sutaisytas gyduoles ir chemizkus dalykus. Gerą
muilą, szepečius, szukas ir t. t. Perfumas ir didelę daugybę visokių
mažmozių. Czysta arielka, vynai ir kitoki gėrymai vartojami kaip vaistai.

Daktaru receptai sutaisomi kogeriausiai.

M. ROSENBAUM

Geriause dėl Lietuvių Agentura ant visos

Philadelphios.

Pardūdam LAIVAKORTES ir TIKIETUS GELŽKELIU į visas
dalis svieto, ir ant visokių linijų. Turim susineszimus kiek-
vienoj' dalyje svieto ir siuncziam pinigų greitai ir pigei.

Susisznekam visokiose kalbose. Pinigų priimam ban-
kon ir iszmainom. Visame dūdam prieteliszką rodą.

Mūsų Offisas 609 South Third str., PHILADELPHIA, PA.

A. L. GRAICZUNAS,

(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

772 Milwaukee Ave. Chicago, Illinois.

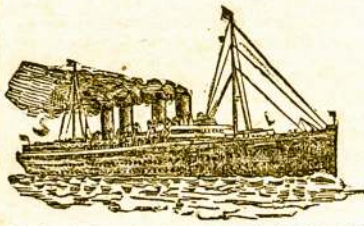
PRIIMA { nuo 8 iki 10 ryto
LIGONIUS { nuo 12 iki 1 po piet
 { nuo 7 iki 9 vakare.

Atelk pats arba gali paszaukt į savo namus Gydau pasekmingsai ir didziausioje paslaptyje
užlaikau užsikreczianczias limpanczias, gėdingas ir prastoto vyriszkuo ligas.
Atelzaukiantiems per laiszką su apraszymu savo ligos duodu rodą.

Telefonas 309 — 2 S. S.

P. V. Obiecunas,

1118 Carson str. S. S. PITTSBURG, PA.

Parduoda Laivakortes ant visokių linijų ir siun-
cziu pinigų į visas dalis svieto Doviernastis
(pavedimus rasztu) atlikimui reikalų su Masko-
lijos valdzia. Iszmainau visokius pinigų ont
amerikoniszkių ir t. t. Darau apszergėjimus nuo
ugnies (Fire Insurance) ant visokių dalkių. Jeigu
kurį atkeliauvę užlaikytų kastlegarnėje, tegul
szaukiaš prie manęs, o aš jį iszliuosuosiu.

Lietuviai krelpkitės pas savo tautietį, o br-ite
užganėdinti-

W. Matusевичius.

Uzdėjan krantuvę visokių tavorų kaip ant tai:
martzkinių, kalnierų naktazių, petnesų, viso-
kių skrybėlių, maininių czovekykų, martzkinių ir
dar kitokių dalkių Teipogi laikau ir kriacziszką
szapą, siuviu drapanas dailiai ir pigei. Lietuviai
jeigu einat pas žydą, geriaus eikit pas savo tautietį
112½ E. Main st. PLYMOUTH, PA.

NEIKITE PAS SVETIMA

bet pas

V. SAVA

13 Canal Street,

WILKES-BARRE, PA.

Degtinė ir Alus kvieczia lie-
tuvius.

Daugiau kaip
30 metus iszmgintasi
Dr. RICHTERO
wisam swietul zinomas

“ANKER” (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia gyduole nuo

Rheumatizmo,
Neuralgijos, Sausgelos,
Strenu Skaudejimo ir tt.
ir wisokiu Rheumatiszku
skaudejimu.

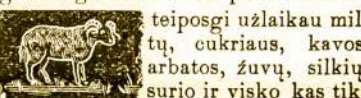
uz 25c. ir 50c. pas wisus
aptiekorius arba pas

F. Ad. Richter & Co.,
215 Pearl Street,
New York.

Mėsinyczia Adomo Adžgaucko,

Užlaiko kasdien szviežią mėsą, kiau-
liena, versziena, jautiena, avincziena,
kumpiai szvieži rukyti, deszrų visokių
galima gauti dideliom pasirinkime.

teipogsi užlaikau mil-
tų, cukriaus, kavos,
arbatos, žuvų, silkių,
surio ir visko kas tikt
yra reikalinga žmogui dėl maisto ir
už p gesnę prekę nei kaip pas kitus
visi pas Ad. Adžgaucka

220 E. Main Street,
PLYMOUTH, PA.

Teleponas 352 Plymouth.

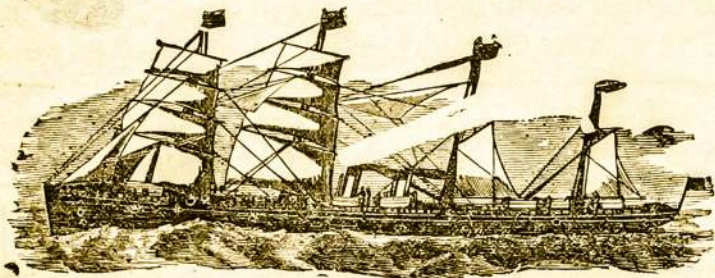
Daktarka. Johanna Želviene.

Vienintėlė lietuviszka daktarka
gydo visokias ligas. Offisas ir gy-
venimas: ant kampo Centre Ave ir
Church uleyzių. PLYMOUTH, PA.

Offisas { nū 7 iki 9 ryto,
 { nū 12 iki 1 po piet,
atidarytas { nū 6 iki 8 vakaro.

Priima į savo namus ant tamtikro
laiko gimdyves (moteris palage) ir su-
teikia joms pagelbą ir gerą prieziurą.

Max Kobre
 Successor to
KOBRE & HERSCHMANN
Litewski i Polski BANK
 40 Canal Str.,—142 Division Str., New York

I rieteliai! dūdu jums žinia, kad mes pardūdam Szifkortes ant visu greiciausių laivų už pigiausią prekę. Esu užtvirtintu agentu ant linijų, North German Lloyd Bremeno; Hamburg Amerikan Line Hamburgo; Red Star Line, Antverpo ir Netherlands Lines Roterdamo. Siuncziamė pinigų, kuriūs jusų prieteliai gauna į 15 dienų. Musų kantoroje galite susiszekėti lietuvizskai ir lenkiszskai. Ateikite ir persiliudikite, kad mes per 25 metus su kožnu apsiėjome teisingai. Teiposgi pardūdamė tikietus ant visu geležinkelių Amerikoje ir Europoje.

Duodam žinoti kad mes priimam pinigų į depositų bankos ir mokam po 3½ procentus ant metų. Procentą tik tą mokam nuo 50 dolerių ir višsaus, ale kad buva padėti ne mažiau kaip 6 mėnesius. Padėti ir izimti gali kožną dieną nuo 9 ryto iki 2 po pietų, ir nuo 4 iki 8 val. vakare.

Lietuvizskas ir Lenkiszskas **Kromas** visokių szviežių tavo rū. Taipogi pardūda szifkortes į visas dalis svieto, ant greiciausių ir drucziausių laivų. Izmaino visokius pinigus, o ir nusiunczia į užmarę, tiesiog į namus greitai ir pigiai.

Tam. A. Butkevyczius,
 NANTICOKE, PA.

Didele krautuve

IR KARCIAMA
 Kas nori gero tavro gauti ir skanaus gerymo ragaut, tegul atsilanko pas **Joną Žukaucką**
 Plymouth, Pa.

ADRESAI

CENTRALIZKŲ VIRSZINKŲ „TÉVYNĖS MYLÉTOJŲ“ DEPAUGYSTĖS.

Prezidentas — V. Daukszys
 764 S. 2 str. Philadelphi, Pa.

Sekretorius — A. Ilgunas
 412 Breaker Str. — Scranton, Pa.

Kasierius — A. Olszewskis
 60 Sub-Sta. Chicago, Ill

Knygius — N. Olszinskis
 825 St. Clair str. Cleveland, Oh.

The Fair Store.

Prekės mus krautuveje:
 Viedrat dėl anglių 15c.
 Cėberiai 65c.
 Pintinės del drapanų 39c.
 Skalbynės 10c.
 Spindynės 10c.
 Zerkoliai 5c.
 10 stuopu blekinės 10c.
 Kedziu eėdynės 7c.
 Duoniniai peiliai 10c.
 Duonmaizis 5c.

THE FAIR STORE
 Pirmiaus Hersberger's stand 43 E. Maine st.
 Abe J. Stone, savinikas.

„LIETUVA“

Nedėlinis Laikrasztis iszeina kas pėtnyčia Chicagoje ir paduoda žmonėms svarbiauses ir teisingiauses žines iz Amerikos, Lietuvos ir viso svieto. „Lietuva“ paduoda naujusias politiszskas žines, tai yra, apie krutejimą žmonių visuose krasztuose svieto, visose vieszpatystėse, apie jų darbus, uždarius, naujiausius izradimus (iszmislus) ir t. t. Kas „Lietuvą“ skaito dasizinos apie viską, kas tik sviete darosi, apsiszvieis ir izsmoks žmoniszskai pasielgti.

„Lietuva“ kasztuoja ant metų \$200, ant pusės metų \$1,00. Pinigai tur but užmokėti izz virszaus.

Užsiraszdydami ir pinigų siusdami adresuokite teip:

A. Olszewski.
 924 33-rd. st., Sub-Sta. 60
 CHICAGO, ILL.

AGENTAS

asekuravojimo NAMŲ ir visokių DAIGTŲ ūn gnieis

GEO. GWILLIAM, agentas.

Main str. Plymouth, Pa.

Skaityk su atyda!

Pirmas Lietuvizskas **BRAVORAS** Suvienytose Valstijose Sziaurinė Amerikos, kuriame izszdirba geriause **ALŲ PORTERĲ** ir **ELIŲ**.

Nes yra daromas izz grynų javų ir geriausių apfinių, norint ir geriant truputį užsilinksminti bet galvos neskauda, nes jame nėra jokių primaiszytų kvarbų nė pronzkų.

Todėlgi perkantieji ir pardavėjai (karcziarnikiai) visadės reikalaukite Lietuvizsko

alaus: — viena jog yra geriausias alus, o antra teip darydami suszelpsite aavo Vientauczius lietuvius.

POLISH--LITHUANIAN BREWING CO.

DANVILLE, PENN., A.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirke daugiau mėsos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodel? Mes perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, uz tai niekur neprakiszame. Nepraszkykite pas mus barguoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSAUTUVE 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

Apszvieta ir Mokslas už pigiause preke.

Biblija arba Rasztas Szventas Seno ir Naujo Testamento, vokiszskas drukas, puikiame apdare \$5.00
 Naujas Testamentas, lietuvizskas drukas, puikiame apdare \$1.00
 Budas Doro Pasilinksmimimo Laisvose Valandose \$1.00
 Lietuvizskas laikrasztis, nedėlinis, ant pusės meto \$1.00

Kaip matote, viskas sykiu kasztuoja \$8.00, bet dabartės atiduodu ta viska draugia kaip yra aukszcziaus minėta, tiktai už \$5.00. Skyrium neparduodu nieko izz szito suraszto, kaip tiktai keturis dalykus draugia.

PASARGA: Laikrasztis ant pusės meto duodu viena izz szitu trijų: 1 Vienybe Lietuvniku, 2 Lietuva 3 Ateitis. Kožnas pirkėjas szios mano ofertos, turi tiesa pasiskirti sau viena izz aukszcziaus minėta laikraszczių ir sykiu su steliunku tur danezt man laikraszczio vardą.

Kas nenori arba negali atsieti pilnos sumos pinigų t. y. \$5.00 sykiu su steliunku, tas tegul siunczia \$1.00, bet nemaiziaus, o kitus \$4.00 damokės ant ekspreso pildamas pirkinį. O jeigu kas neizsiteka izzduoti \$5.00 ant karto, tas tegul susideda su draugu per pusę, o abudu džiangsiais pasnandoje izz szite s mato ofertos.

Lietuviai, naudokitės izz szitos teip gausios progos, nes szia oferta padariau tiktai vien dėlel jusų labo ir tiktaj ant trumpo laiko.

Pinigus reikia siusti per Money Order, arba registravotol gramatol. Adresuokite sziteip: **M. Mockus,** Bx 54, Detroit, Mich.

6 West Main st. — tai yra mus numeris. 100 centų nupirke daugiau mėsos mus krautuveje, negu kokioj nors kitoj mieste. Kodel? Mes perkame už pinigus ir parduodame už pinigus, uz tai niekur neprakiszame. Nepraszkykite pas mus barguoti. NUMAZINTOS PREKES MUS MESOS KSAUTUVE 6 W. Main st. Plymouth, Pa.

For Information, Rates, etc., address
 439 BROADWAY, N. Y., 289 MAIN ST., BUFFALO, 109 ADAMS ST., CHICAGO, EIGHTH & OLIVE STS., ST. LOUIS, 26 EXCHANGE PLACE, N. Y.

T. E. CLARKE,
 Genl. Superintendent.

T. W. LEE,
 Genl. Passenger Agt.

B. D. CALDWELL,
 Traffic Manager.

ST. LOUIS, CHICAGO, BUFFALO, ST. LOUIS, NEW YORK

THE HANDIEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE HANDLE.

The Handiest and Best Route between the PAN-AMERICAN EXPOSITION and NEW YORK is the **Lackawanna Railroad**

Joe Harrio HOTELIS

103 E. Main ir kampo Eno str.
 Szaltas alus, skani artelka, cigarai pirmos klasos
 Teiposgi užkandziai dovanai kas vakars.
 Jonas Drapiwskis Bartenderis.

DIDELIS SKLODAS

S. J. Mockaiczio

Uzlaiko geriausia Vyną, visokio skyriaus Arielkos ir kitų szyrdį pastiprianczių gerymų, teipgi skaniausių Cigarų, tik nepamirszkite vietas

S. J. Mockaitis

224 ir 226 South Main Str.
 SHENANDOAH, PA.

PERŽVALGA.

— Vilniuje buvo pakilęs tarpe pirklių pagelbininkų užmanymas įtaisyti skaitinyčią. Vietinė valdžia, vienog, praszymą atmetė, regis, dėlto, kad įsteigtojai daugiausiai lietuviai ir lenkai, o rusų mažai.

— „Varpas“ paduoda vienoj korespondencijoje žinią, kad valdžia, Gaiždų kapitono ypatyje, buvo atsidėjęs padaryti kratą, dėl lietuviszkų reikalų, pas kunigaikštį Mykolą Oginškį, ir neyra padarius tik dėlto, jog tam buk pasipriesinęs Kauno gubernatorius.

— 27 Kovo Lomžoje numirė kun. P. Krajevski's, 76 metų. Vėlonis nuo 1881 metų buvo kanaaninku Seinų kapitulos, nuo 1883 iki 1892 rektorium Seinų seminarijos; po mario vyskupo Verbylos (Wierzbowski'o) valdė dieceziją iki atejimo vysk. Baranausko. Vėlonis Krajevski's paliko 5000 rublių Seinų seminarijai, 5000 ant ligonbuczio Dvasės šventos Lomžoje ir 5000 paszalpai neturtingų mokintinių Lomžos gimnazijoj. — Kad teip musų kunigėliai mirdami paskirtų savo atliekamus tukstanczius paszalpai neturtingų studentų ir iszleidimui lietuviszkų knygų.

— Chicago, Ill., tautietis J. Aleksandravyczius uždėjo naują spaustuę.

— Viens korespondentas kelia „Katalike“ užmanymą apie iszleidimą Suvienytose Valstijose kasdieninio lietuviszko laikraszcio. Tokį stambų darbą galėtų atlikti tik susivienijus ant akcijų bendrovė. Prie dabartinių iszlygų, kada sunku tikėtis sutarimo net ir sausiai realizzkuose reikaluose, vargu gali toks dalykas įvykti: Kur laikosi pinigai, ten nėra tamtikrų palinkimų, o kur atsiranda geras noras — nėra medegiszskų pajiegų. Taigi dar ilgai iszpuls mums laukti įsikunijimo to

dalyko. O jau net slovakai turi savo dienrasztį Pittsburg'e, Pa.

— „Minersville's moters pralenkė vyrus: kada tie tautosi, įbridę į savitarpinius vaidus, ir per tai nieko negali nuveikti ant pakėlimo savo tautos, moters paszvenčia ant pradzios XX szimtmečio lietuvių apszvietimui \$13,00“. („Lietuva“).

— Kun. A. Kaupas, Susiv. prezidentas, per 18 num. „Tėvynės“ „savo balse“ paduoda receptą, kad „Tėvynė“ vėl padaryti mėnesiniu laikraszcium, kuris neužgautų nieko, butų nepriegulmingu, nes esąs tokisai „žmonių“ (— kunigų) noras, ir kad Sus. padaryti „katalikiszku“. Kunigus abelnai ima baimė, kad iszklivus „Tėvynėi“ isz jų cenzuros, toji nepastotų žmoniszku (laikraszcium ir lygiai kunigus ar nekunigus traktavotų ne priesz bažnytiszku, kaip kun. K. raso) dėlto padavė tą receptą. Ant galo „savo balso“ kun. Kaupas net kviečia visus vienyben, kur visi galėtų mėm eit is z v i e n. Bet kiek kun. Kaupas pasidarbavo dėlėjimo isz vien, tai kitas klausymas.

— Susivienijimo L. A. 11 kuopa isz Waterbury, Conn. iszsiuntinėjo visoms Susiv. kuopoms atsiszaukimus apie neteisingą iszmetimą dviejų sąnarių isz Susiv. per centr. kom. ant pakurstymo kun. Saurusaiczio ir p. Griniaus, kuriuodu ant anodviejų įpykę yra už iszmetima isz 15 seimo.

— Kunigai turi didelę baimę isz busenczio Susiv. seimo ir nesitiki jau laimėti. Bet kad laikytis iki paskutinų, jie iszsiuntinėjo į tolymesnes Susiv. kuopas ir draugystes atsiszaukimus, kad kuopos negalėdamos siųsti delegatų dėl per didelių kasztų, suteiktų mandatus kunigų isztikimiems, kurių ir vardus padavė ar pasiza-

dėjo parupinti delegatus. Matysime, kiek jie tokiu būdu pasigaus ant savo meszkerės?

Isz Lietuvos.

Naumiestis. (Suvalkų gub.) 10 d. Vasario pasirodė atsiszaukimai Naumiestyje, Meiszty sodziuje ir ant Sintautų plento. Žemskių virszininkas Gorielovas, sako, iszsiunczia naktimis savo sznipus saugot medzius ir tvoras. Be to jis paleido paskalą po Naumiestį ir apygardę, kad jis duosęs 25 rub. tam, kas iszduosęs atsiszaukimų lipintojus. Matyt, tikisi už tokius pinigus nusipirkti žmogų ir jo garbę. O veikiausiai netur nė 25 rub., nes visas yra paskendęs skolo-se ir, gali sakyti, lindo žydo kiszeniuje. *Zanavykas.*

— (*Pasai*). Viens žmogelis atėjo į policiją paso. Rasztininkas pasą iszdavė, bet pamatęs tai senis Skeltys sulaike pasą ir reikalavo, kad tas žmogus užsimokėtų 1 rub. 50 kap. iszkalpinigių už vaikus. Žmogelis atsakė: mano vaikus jau nepriima szuose metuose. Kelis sykius dar bandė iszsvilioti 1,50 rub., bet žmogelis nepasidavė ir Skeltys turėjo pasą sugražinti.

Vyrai, dabokitės, neduokit savę skriaust policijos tarnams.

E. Siuvėjas.

— (*Sukaktuovės XIX amžiaus*). Pas mus su didele iszkilme baigė senus metus. Apie 12 val. naktyje buvo miszios; ir žmonių buvo tiek prisigrudę, kaip per velykas. Tarpe besimeldziančių riegsojo ir policijos virszininkas Gorielovas su vienu sznipuku, mokancziu liecuviszka. Matyt, jam rupejo, ar kartais kunigas nekalbės per pamokslą apie lietuvisztės reikalus.

Bedalinant szv. sakramentą, jis teip-gi prisiartino prie grotelių, turbūt norėdamas persi-

tikrinti, ar nedalina kartais popierų. *Aszulinis.*

Kybartai. (Vilkaviszchio pav.). Priesz kalėdas parubežiuliai sargai vėl nuszovė ties Kybartais vieną vaikiną. Jisėjo isz Amerikos, norėjo pereit per rubezių — kareivis, neilgai laukdamas, paleido į jį szuvį, ir tas ant vietos negyvas. Vaikinas neszėsi 800 rublių, o kaip apžiūrėjo jį, rado tik 10 rublių. Matyt, kareiviai jau pirmiaus buvo jį apžiūrėję.

Liepojus. (Persekiojimas Lietuvių). Apie Naujus Metus paleido Liepojuje isz kalėjime d-rą Aleką ir Czepaną. 18 Sausio paleido Mintaujoj Danilevyczių; iszbuvo jis 7 mėnesius. Kiek juos privargino tas iszgama Vonsiacki! Jis mislyjo daug pelnyt, o nieko negavo, ar tai ne pikta! Užtai teip ir siunta!

Sznipui Vonsiackiui nereikia ką rasti: jam užtenka jo sznipukų skundų. Pasakys tik koks Sagaitis arba Žukaucas, kad tas pavojingas, tuoj tą ir paims, arba iszgis isz Liepojaus. Taip dabar daro su mokintiniais. Vonsiacki ir inspektorius gimnazijos Smiriagin'as susitarė iszvaikyti visus pavojingus. Nesenei Vonsiacki uzdraudė gyvent Liepojų gimnazistams: Alytai, Biskupski'ui, Ostrovski'ui ir pirkliais Kabailai ir Paketuriui. Jie, mat, esą neisztikimais!

Kad ne sznipukai, Vonsiacki koi nė pusę to nepadarytų, ką dabar. Sznipukams jis atsidavęs su kunu ir duszia; ką tik jie pasako, tai jau szventa teisybė pas jį. O sznipukų turi gerų, *dresiruotų!* Va kad ir Turski's — jis vaikszcioja studentiszka! apsirėdęs, rodosi prieszu valdziaus, o tik iszsitark kokį zodį; tai pamatysi, kur atsidursi! Turski's-pusbrolis Vonsiackio paczius; jau senei jis draugauja su oberu; beveik visoj Gudijoj jis

THE HANDEST AND BEST WAY TO HANDLE A PAN IS BY THE

žinomas. Jei kur tik jaučia kokią „pavojingą“ lietuvį, tuo keliauja pas jį Turski's. Šįmet vasarą jis buvo nusibaldęs net į Kupiškį, tik ten jo nepriėmė ant nakvynės... Geriausias budas atsikratyti nuotokių sznipukų — tai pramokinti juos!

Sziurpulių sąjukė.
(Isz „Ukininko“)

Joniszkiš. Sziaulių pav. (Tardymai). Ant Jurgaiczio Svirplių sodžiaus užsipuola Joniszkišio pristavas už lietuviskas knygeles; jis sako, kad tas knygeles atradus Jurgaiczio ukininkė ant lentų jo klėtį ir atnesz pas jį (jau buvo apie tai raszyta). 15 Gruodžio Indriulaitycia, Jurgaiczio ukininkė, nuėjo su liudytojais pas pristavą ir tiesiai paklausė: „Kada asz atnesziau pas tamstą knygas?“ Pristavas nusigando, bet greitai sumetė ir atsakė: „Asz apie tamstą nieko nesakiau; tas, kurs man atneszė tas knygas, jau senai Amerikoje“. O nuo Jurgaiczio nesulaukė szimtinės ir praneszė apie tas knygas į Sziaulius, žandarų pulkauninkui. 13 Gruodžio pulkauninkas paszaukė Jurgaitį pas savę ir paklausė, ką jis veikė su toms knygomis? Jurgaitis stacziai atsakė: „Krata pas manę buvo be liudytojų; žandarai patys galėjo padėt ant lentų tas knygas... Reikėjo suimt tą, kas atneszė tas knygas, o ne prie manęs kabintis!...“ Nors visaip pulkauninkas baugino jį, bet nieko nepelnė.

Labai butų gerai, kad Jurgaitis apskųstų pristavą už tokį pasielgimą prokuroriui.

V. D.
(Isz „Varpo“)

Vilnius. Ne kartą buvo kalbėta ir raszyta, kad Lietuvos krasztas yra gausiai apdovadotas turtais, tik musų žmonės negali ir nemoka jų prig-

lincziai isznaudoti. Sztai naujas patvirtinimas to fakto.

Kienių apielinkeje, ties stacija po tuo pat vardu Liepojiszkio gelezinkelio, arti Vilniaus, yra labai gausus durpomis sluogsniai. P. Karickis, savininkas tų durpinyčių, siulėsi ministerijai susineszimo kelių įtaisyti eksploataciją tų užslėptų žemėje turtų, kurie labai sugadus ir pacziam gelezinkeliui. Buvo atvažiavę czion ant vietos ir žinovai, kurie patvirtino, kad randamos czia durpos pilnai atsako savo paskyrimui. Bet galutinai ministerija, nieko nepadarius, tą dalyką lyg užmiršo.

Tada p. Karickis kreipėsi prie svetimųjų užsiėmėjų ir sziaūdien Kieniuose viskas, tartum krope verda. Kasa durpas ir džioviną jas į plytas milžiniskam skaitliui. Jau szį rudenį tos durpos galės būti vartojamos ir Vilniuje eis lenktynėms su malkomis, kurios tenai be galo brangios. Mena, kad prie durpų griebis ypacz visokios dirbtuvės, reikalaujanczios daugelio kuro. Szeip ar teip, durpų atsiradimas bus Vilniecziams tikra geradėjyste.

Vilniaus gubernijoje yra baisybė durpų, bet jos klakso savenaudojamos, nes nėra tam tikrų rankų, o užvis nėra supratimo jų naudingumo.

Lietuvos statistika.

Kauno gubernija.

Kauno gubernija užima žemės plotą, didumo iki 35,315 ketvirtainių verstų; ji beveik lygi Vilniaus gubernijai ir tris syki didesnė už Suvalkų guberniją.

Pagal 1897 m. suraszą, Kauno gubernijoje buta 1,549,444 gyventojų, kurių skailiuje 761,342 vyrai ir 788,102 moters. Bėgant 1898 metams, buvo sutuoktavių 10,194, gimė vaikų 54,307, mirė žmonių 35,460. Priaugo per tuos metus 18,847 virszaus.

Valdzios statistika skirsto žmones pagal tautas teip: lietuvių ir latvių 78%, žydų 16%, lenkų 3% ir rusų 3%.

Žemės pavirszius Kauno gubernijos lygus, tik vakariniam ir rytiniam krasztuos tęsiasi lėgszczios augsztumos. Dirvos ypatybės — molis, juodžemis, nemažai pelkių. Klimatas vidutinis. Isz mineralų randami vopniniai akmens, gipsas, kreida, siera.

Girių Kauno gub. 833 tukstancziai deszimtinų, per vis liepa, klevas, kasztonai, drėbulės.

Apyventų vietų isz viso 15,930, kurių skaitliuje 9 miestai.

Kaip ir visur Lietuvoj, laukininkystė czia laiko virszų. Žemės butų užtektinai, kad tik butų teisingai padalinta. O dabar isz 3,607,420 deszimtinų viso ploto (tame yra dykžemio 299,484 deszimtinų) valdo sziteip: žmonės (pobaudziavinė) 1,592,911 deszimtinų (78,140 deszimt. dykžemio), dvarponiai, plikbajoriai ir tt. 1,786,148 deszimt. (nederanczios tame 193,300 deszimt.), vieszpatystės ir caro 199,727 deszimt. (dykžemio 25,288 deszimtinų), visokių institucijų 28,634 deszimtinų (dykžemio 2,756 deszimtinų).

Szalis yra turtinga linais; 1899 metuos gauta 942 tukstanczios pudų sėmenų ir 684 tukstanczios pudų valaknos. Auginamos teipgi kanapės: 1899 m. jos davė 67 tukstanczios pudų sėklos ir 53 tukstanczios pudų valaknos.

Kauno gub. yra paplytęs sodų veisimas; nemažiaus užsiima žmonės ir dvarai naminių paukszczių veisimu; sztai 1898 m. iszvežta į užrubežą per muitinyczias net už 482,237 rublių žaszų, visztų ir tt. Žuklystė gana gerai iszsiplėtojus didesniuos ezernuose ir Nemuno upėj.

Amatninkystė czia apima tik tuos dalykus, kurie reika-

lingi namų gyvenime ir laukininkystėj. Nedidelis darbininkų skaitlius eina ant Nemuno plukdyt medzius. Uždarbio jieszkoti į szalį iszeina daugiau per 25 tukstanczios žmonių.

Fabrikų ir darbievczių buvo 1898 m. 1,925, kurie iszdirbo ant 6,540,138 rublių, prie 6,914 darbininkų. Svarbiausios produkcijos szakos yra: smulkių metalinių iszdirbinių už 2,007,100 rublių; miltų malimas — 1,406,952 rublių; kailių iszdirbimas — 474,257 rublių; alaus darymas — 503,511 rub.; degtinės varymas — 333,877 rubl.; szpio liejinyczios — 218,900 rub.; tabako iszdirbimas — 257,562 rub.

Pirklystė iszszireiszkė 1898 m. tokiu budu: iszpirkta visokių patentų 12,226 skaiczium, už 215,081 rublį. Į svetimas szalis Kauno gubernija iszvežė visokio gero 1898 m. už 9,647,395 rub., o privežta isz svetur už 700,723 rub.; vieno maito reikėjo užmokėt 235,309 rub. Įvežamieji dalykai: žuvis, metaliniai iszdirbiniai, akmeninė anglis, grudai; iszvežamieji daigtai: malkos ir medžiai, grudų vaisiai, arkliai ir tt. Gubernijos rubežiuose buvo 1898 m. sukrauta ir nugaubenta į svetur 2,158 valtyų ir 585 pludiniai su pardaviniais ant 1,486,000 rublių; atplaukta ir iszkrauta 1,624 valtyų ir 585 pludiniai su kroviniu ant 1,253,000 rub.

Metturgijų buvo 300, privežta pardavimui už 1,257,300 rublių, parduota už 825,100 rublių.

Duoklės 1898 m. iszrinkta 228,795 rub., iszpirktinių mokeszczių už po-baudziavines žemes sudėta 1,944,233 rub., nedaimta 462,040 (tame iszpirktinių mokeszczių 394,345 rub.); ant valsczių ir miestų reikalų surinkta 385,825 rub.; akczyžės už degtinę ir alų įplaukė 2,233,383 rub. (už degtinę 1,924,347 rublių ir už tabaką

259,220 rub.); už pirklystę rinkliava davė 246,740 rub.

Miestų ukė išsireiskė 1898 m. šitose skaitlinėse (rubliai):

	Pelnas	Izmokėsčiai
Kaunas	233,219	233,219
Vilkmergė	31,975	30,084
Zarasai	18,565	17,869
Panevėžis	32,213	31,024
Siauliai	29,294	25,607
Telsiai	13,614	13,848
Raseiniai	13,245	14,055
Vydžiai	2,195	2,426
Szaduva	1,215	1,193

Gdytojų Kauno gubernijoje buvo 1898 m. 198 (iš jų dvi moters), feldsziurių 237, akušerkių 57; aptiekų 113, ligonbuczių 76 su 1291 lova. Daktariszka pagelba suteikta per 1898 m. 198,877 ligoniams, iš kurių skaitliaus 9,081 gydėsi ligonbucziuos.

Mokslinyczių gubernijoje iš viso 366; iš jų skaitliaus Kaune 26, o kituos miestuos 46. Į tas mokslinyczius lankėsi 21,647, tarp kurių 16,628 vaikų ir 6,019 mergaicių.

Paimta į kariumenę 1898 m. 3828 vyrų, tarp kurių buvo pabaigusių mokslą 73, o mokanczių ant raszo 1,014.

Cerkvių gubernijoje 61, pravoslavizkų kliosztorių 2 vyriszki ir 39 (?) moteriszki. Katalikų bažnycių 570, liuteronų 37, muamedonų 1, žydų izskalkų 394 (tarp jų 95 tikros sinagogos).

Kaunas.

Guli tarpzakyj upių Nemuno ir Vylijos (Nerio), kur dvi čzia susilieja; senmiestis susimetęs ant kairiojo Vylijos kranto, o naujamiestis izsizrakė iszilgai deszinės Nemuno pusės. Gyventojų Kaune 73,543 duszių, kurių pusė — žydai. Trobų mieste 2540, iš kurių 566 muriniai. Baznycių 6, cerkvių 6, kirkė 1; kliosztorius 1; žydų sinagoga 1.

Fabrikų ir dirbtuvių, neskaitant smulkių amatinyczių, yra 58, iš kurių didesnės: aludarės, vielų ir vinių, tabako ir kaulų malimo.

Kupczysteje Kaunas turi didelę svarbą; per jį Lietuva siunczia savo daigtus į Prusus ir gauna viską iš užrubežės.

Nemunas esti atviras per devynis mėnesius — nuo Kovo pradžios iki Gruodžiui.

Iš kredito institucijų yra „Kauniszke bendrovė savytarpio kredito“ su menkais pinigais ir reikalais; 1 Sausio 1899 m. kasoje buta 59,545 rub. vartojamo kapitalo, 23,889 rub. geležinio ir 41,680 rub. ypatingų pinigų.

Yra keturios bankų agenturos ir 7 ypatinės banko kantoros (visos žydų).

Iš fabrikų ir dirbtuvių didesnės tos: geležies ir vielų brolių Tilmansų su 600 darbininkų ir 400 garo spēkų; medzių pjovinyczios 4 (visos žydų) su 100 darbininkų visose; 2 melnyczios (abi žydų) su 50 darbininkų; dvi aludarės (žydų), kur dirba 107 darbininkų; 3 brėžukų dirbtuvės su 187 darbin. — visos žydų; tabako izdirbimas (2 ir abi žydų) su 62 darbin.; szpižo liejinyczios 2: viena lietuvio Rakoszo, su 185 darbininkais ir 52 garo spēkoms, o kita žydų, su 55 darbin. ir 16 garo spēkų.

Spaustuvių Kaune iš viso 4: 1 valdžios, o 3 žydų; 3 litografijos teipgi žydų rankose; 1 tipo-litografija (žydo) su 25 darbininkais.

Biblioteka yra viena „Skaitymo mylėtojų draugystės“; ta biblioteka, rasi, tuo tik atsižymi ir yra vienatinė sviete, kad į skaitytojus nepriima žydų; teisybė, žydų gali buti ketvirta dalis, bet kad mažai sarnarių — krikszczionių, tai žydai negauna įsirasztyti.

Aptiekų Kaune 4 (viena žydo, o tris krikszczionių); aptiekiniių dalykų krautuvės tris (viena lietuvės, o kitos žydų).

Knygų pardavinyczios Kaune 4 (Marijos Zavadzkes, Jokubo Ossovskio, žydų Ptaszek'o ir Baloszer'o).

Iš mokslainių Kaune yra:

katalikiszka dvasiszkoji seminarija, vyriszkoji gimnazija, moteriszkoji gimnazija, miesto trikliasinė mokslinyczia. Tai ir viskas, jeigu dar pridėti amatų mokslinyczių ir žemasias mokslaines.

Politiszkos žinios.

Amerika. Su nuramdymu Pilipinų reikalai eina neblogai. Pasidavė insurgentų generolas Tinio, vadovas kariumenės provincijoje Abra. Lygiu budu pametė ginklus generolas Alejandrino, kurį paksikeleliai buvo iszrinkę į vyriausią karvedį po sugavimo Aguinaldo. Iš mažiaus žymių vadovų pasidavė amerikieciams: buvęs kunigas Agli-pai, gen. Baldomere, pulkaininkas Nactagal su 14 oficierų, du Villamor'ai, teipgi vadovas ant salos Panay — Sales. Susikirtimų amerikiecių su insurgentais praėjusioj sanvajtėj buvo tik vienas, provincijoje Abra: kapitonas McDonald su 21 kareiviu užpuolė kalnuose ant 100 pilpiniecių, kurie prasitraukė. Viens amerikietis nuszautas, o pats kapitonas sužeistas.

Amerikos kareivius, arba sakant geriaus liuosnorių pulkus toliaus gražina namon. Jų parvezimui paskirti 8 laivai, kurie iszplauks nuo Pilipinų sziam mėnesij: 10 Geguzio (trjs) su 31, 40 ir 41 pulkais, 20 Geguzio (trjs) su 38, 42, 43 ir 44 pulkais, 25 Geguzio (du) su 47, 48 ir 49 pulkais.

Rytinė Azija. Kada po kiek metų istorija teisingai raszys apie sziađienykszczius atsitikimus Kinų szalyje, tai ji nežinos, kaip pavadinti europiecių darbus. Žmogzudyste juos vadinti — dar per mažai. Tegul tik skaitytojas prisiziu-ri, kas ten tarpais dedasi. Nekalbant apie kitų szalių kariumenę, paimkim Suv. Valstijų kareivius, kurie per visą laiką

buvo pagiriami, kad žmoniszkaus elgiasi su kiniecziais.

29 Balandžio amerikiecziai nukirto galvas 9 kiniecziams, vadindami juos plėšikais, kada jie gynė savo krasztą. Norėjo nukapotį galvas dar 50, bet iš Washingtono nubėgo telegrama, kad pasiliautų, nes svietas apie tai per daug kalbėtų.

Szeip visi reikalai po senovei. Provincijoje Shansi stovi 15,000 tikros kiniecių kariumenės, kuri jau yra turėjus susikirtimą su vokiecziais. Vokiecziai prasitraukė atgal į Pekiną.

Atlyginimo vieszpatystės buk pareikalavo 327 milijonus dolerių, bet tas dalykas yra toli dar neužbaigtas. Reikalauti gali, bet iš kur tuos pinigų sujieszkos, kad kinai sziađien be galo pavargę. Sztai 11 milijonų tos szalies gyventojų mirszta badu, neraszdami niekur pagalbos.

Pietinė Aprika. Žinias apie czionykszczius atsitikimus svietas gauna tik per anglėnų rankas, per tai jų teisingumui negalima tikėti. Lordas Kitchener, kaip pirmiaus, teip ir peireitą sanvaitę, leido į svietą žinias apie subloszkimą arba suėmimą burų: pagal jo raportus, anglai suėmė per du mėnesiu daugiaus burų, negu jų visų ant svieto yra. Tuotarpu dalykas pasirodo visai kitoks. Apie generolus Bothą ir De Wet'ą žinių sziuo tarpu visai nėra, bet generolas Delarey su 4 iki 5 tukstanczių burais stovi Hartbestefontein'o kalnuose ir anglicieziai turi labai saugotis, idant neapurtėti netikėtą smugį. Tris anglų generolai su savo pulkais skubina į tą vietą, idant apeiti Delarey'ų.

Sznekos apie atnaujiniimą tarybų užbaigimui karės buvo pramanytos, kaip ir dauguma žinių, einanczių per anglų rankas. Pasirodo, kad Botha's

pati praszėsi pasimatyt su vyru, tai isz to padarė, kad per ją Kitchener'is susikalbė su Botha.

Nauji despotai Rusijoje.

Raszdami apie Rusijos politiką, turime perspėti skaitytojus, kad mums visai nerupi pacios Rusijos reikalai, nes mes turim gana savo triuso ir rupescių. Vienog, Lietuvos reikalai staciu budu sumegsti su tuoju perversmu, kurs tur įvykti Rusijoje ir kurio pradžia turime sziądien prieszakis.

Lietuva stovi sziuoj valandoj ant slenkscio didelių atsitikimų. Pats geographiskas jos padėjimas žada jai daug svarbos nevat politiszkoje kombinacijose. Iszskyrus Airiją, mes neturime tautos, kuri, valdydama isztisą marių pakrantį, nebutų savistovi. Tai turbut styro dalykų priegimtyj, kad tauta, apgyvenusi pamaris, visada gerisi politiszka laisve. Ir sziądien turim prieszakis paveisdu, kuriuos duoda mums tokios vieszpatystės, kaip Danija, Belgija, Hollandija, Portugalija irtt.

Taigi, rasi, ilgainiu Lietuvai sugrįz politiszkoji savistovystė. Bet tuotarpu mes turime prieszakis lygiai svarbų draugijinių perversmą. Tos ekonomiszkos, draugijinės ir valstijinės sanlygos, kurios vieszpatauja mūsų tėvynėje, yra neatkeliamos, jos prieszingos gamtai, jos varo kovą priesz Augszciausios Teisybės parėdymus. Tokios pat sanlygos slogina ir visas szalis, valdomas Maskvos caro.

Nėra ką abejoti apie greitas permainas ir mės turime tik prie jų ruosztis. Tacziaus, tos permainos įvyks ne tuo keliu, apie kurį svajoja Rusijos despotai. Daugume Amerikos laikraszczių eina kalbos apie valdzios palinkimą į liberaliszką pusę. Bet tokiam suopimui mums nepriguli visai tikėti. Geriausią to darodymą

turime caro ukazuos, kuriais jis paskyrė naujus despotizmo tarnus. Kadangi tie du satrapai turės didelę įtekmę ir Lietuvos likime, tai norim paduoti artymesnes žinias apie jų ypatus.

Ministru tautos apszvietimo paskirtas nuo 24 Kovo generolas Petras Vannovski's; jis paeina isz Minsko gubernijos, kur gimė 1822 metuos, taigi turi 68 metus amžiaus. Pabaigęs isz viso kadetų korpusą Maskvoje, jis jau 1861m. iszkeltas į generolus; per turkų karę 1877—78 m., Vannovski's susiartino su mirusiu Aleksandru III ir 1881 m. tapo iszkeltas į karės ministrus. Czia jis atsizymėjo dideliu ziaurumu savo parėdymuos kaslink žemesniųjų kareivių ir jaunųjų aficierų. Visiems žinomas yra faktas, kad jis už draudė tikriems broliams draugę gyventi, jeigu viens isz jų iszėjėš aficier'us, o kitas prastas kareivis, kad ir baigęs moksłą. Ne vien visas buvusias karines mokslynecias pertaisė į kazarmes, bet ir Mediko—chirurgiszkąją akademiją suvaržė, davęs jai vardą „Kariumeniszkoji medicinos akademija“. Visa Vannovski'o sistema buvo pastatyta ant to, kad isz aficiero ir kareivio padaryti vergą ir despotijos tarną. Kada jauni isz Akademijos daktarai nestodavo priesz pulkainikus į frontą kaip prasti kareiviai, sakydami, kad akademija juos iszmokinus „ne disciplinos, tik medicinos“, — tai tuos daktarus visai korodavo ir persekioldavo.

Iszbuvęs ministru iki 1 Sausio 1898 m., Vannovski's tapo praszalintas. Bet kada anuos metuos pakilo studentų ermyderiai, tai caras pavedė Vannovski'ui isztirti tuos atsitikimus. Kuo pasibaigė Vannovski'o darbas, — gerai žinome. Jo gundomas caras iszleido paliepimą, kad studentus, prasikaltusius priesz valdžią,

gabenti į tolymus Siberijos pulkus, kaipo prastus kareivius.

Antru satrapu, kurį padovanojo mums caras ir nuo kurio nukentės Suvalkų gubernijos lietuviai, yra generolas Czertkov, paskirtas į Varšavos generol—gubernatorius. Tai tamsi ypata, apie kurią buvo Rusijoje jau užmirsę.

13 Sausio 1881 m., kada caras priesz patį savo užmuzimą rengėsi apdovanoti Rusiją konstitucija ir valdžią atidavė grovui Loris—Melikovui, generolui Czertkov, buvęs tada Kijeve generol—gubernatorium, tapo praszalintas, kaipo neatsakantis, — kaip vienos satyriszkos to laiko eilutės sako: „naujam progresui kad įtikti“ (v uhdou novomu progressu, uvolen na pokoj Czertkov). Isztisus dvideszimts metų Czertkov nė prie jokių reikalų nebuvo prileidžiamas ir buvo Vieszpatystės Rodos sąnariu, bet be balso. Dabar netikėtai paskyrė jį į Lenkijos ir Suvalkijos satrapus.

Mykolas Czertkov's gimė 1829 m., baigė moksłą kariumeniszkoje pazių mokslainėje. Pabuvęs pulke, jis iszėjo į generolus ir nuo 1861 m. pradėjo gubernatoriauti. 1867 m. jį paskyrė į Vilnių kaipo generol—gubernatoriaus pagelbininką, bet Czertkov iszbuvo Vilniuj vos metus. Vėliaus, 1877 m. jis buvo žurkų karėje ir tuos pat metuos gavo vietą generol—gubernatoriaus Kijeve. Kaip sakyta, jį buvo pavaręs Aleksandra II pradzioje 1881 m., ir sztai po dvideszimties metų tas satrapas vėl nežinomu budu isznėrė ant pavirsziaus, idant vartyt toliaus darbą kankinimo Lenkijos ir mūsų suvalkieczių.

Dalis darbu.

Milwaukee, Wis. Maszių fabrikas E. P. Allis'o pasididina ir joje gaus darbą

5 iki 6 szimčių naujų darbininkų.

Kanadoje, užmanyta kasti didelį kanalą (perkasą), kuris kasztuosės į 64 milijonus dol. Butų gerai, nes per isztisus 10 metų ten turėtų darba koki 6,000 žmonių.

Unijų augimas. Pernykszcziiai metai buvo labai vaisingi ant darbininkų vienyjimosi. Sztai trumpos žinutes apie naujai susitvėrusias 1900 m. unijas. Luobininkai, ką knygas apdaro, laimėjo 10 naujų unijų su 1200 sąnarių; darbininkai prie katilų gaminimo sutvėrė 50 unijų su 2200 sąnarių; tarnai ote-liuose ir restauracijose užmėgė 80 unijų su 5000 pristoju-sių; važnyczios susivienyjo į 90 kuopų su 4000 prigulincziųjų; duonkepiei sudarė 10 unijų; spaustuvių darbininkai suorganizavo 30 unijų su 2200 sąnarių; staliorių kilo 50 unijų su 5400 sąnarių; muzikantai susiliejo į 30 unijų su 2000 draugų. Tokiu pat budu padidėjo kriauczių, klerkų, tēpliotojų ir kitų rankų darbininkų organizacijos. Teip miūniszkaie augant trustams, darbininkai jaučia reikalą isz savo szalies jieszkot atspirties.

Bridgeport, Conn. Szitoj valstijoje kilo nepaprastas krutejimas darbininkų tarpe: visi reikalauja 8 ir 9 valandų darbo ilgio ir paaugsztinimo mokesties. 1 Gegužio dieną pradėjo straiką dailydės, reikalaudami padienės mokesties 35 ct. už valandą, tai yra \$2,80 ant dienos prie 8 val. darbo; iksziol dailydės ėmė po \$2,50 ant dienos prie 9 val. darbo. Kontraktieriai nenori nė gir-dėt apie iszpildymą tų reikalavimų. Kitą straiką rengia įtaisyti nuo 20 Gegužio visi Connecticut'o maszinistai, apie ką žinosime toliaus.

Bevardis.

Chicago, Ill. „International Association of Machinists“ turbut pradės szią

sanvaitę straiką, reikalaujami sutrumpinimo darbo ilgio. Jiems į pagelbą eina „International Association of Allied Metal Mechanics“, kuri turi per 10,000 sąnarių S. V. Valstijose ir Kanačioj.

Springfield, Mass. Nuo 3 Gegužio straikuoja visi darbininkai prie skardo (blėtos), reikalaujami 8 val. dienos darbo. Chicopee darbininkai priguli prie tos pat unijos, bet į straiką nestoja, nes aniems darbdavėjai išpildė reikalavimus.

New York. Sustraikavo 3 Gegužio apie 1000 žydų duonkepių; jie reikalauja atnaujinimo išsibaigusio 1 Gegužio sutarimo, idant darbas būtų po 10 valandų, prie to pat mokesčio.

Whedding, W. V. A. Daugelyje kasyklių pakilo straikas; darbininkai reikalauja teisingesnio užmokesčio. Į straiką pristojo apie 5000 darbininkų.

Buffalo, N. Y. Spaus-tuvių darbininkai užstraikavo, reikalaujami augštesnio užmokesčio.

Mt Vernon, O. Greit užbaigs plieno dirbtuves, kuriose bus vieta dėl 400 darbininkų.

Hony Point, N. Y. Stato naujas geležies dirbtuves.

Waukegan, Ill. Plieno fabrikuose darbo gana ir išz kitur atvykusieji gali turėti darbą.

Youngstown, Ohio. Stato czia naujas geležies ir plieno liejinyzias, kuriose darbas prasidės nuo Rugsjucio mėnesio.

Isz Amerikos.

Barbarų palikimas.

Augszciausias sudas New Yorke (Supreme Court) nusprendė, kad pinigai, ką pelno ar uždirba pati, esą vyro savescia. Sudas remiasi ant

įstatymų, iszleistų 1860 ir 1884 m., o tie įstatymai remiasi ant vyrų terionijos.

Ne cypk,
teta vaca!

Kubos pasiuntiniai atvyko į Washingtoną praszyti savo tautai nors sausos duonos, o czia tuos pasiuntinius szampainijos vynu girdo.

Atbulas
isz mintinczius.

Profesorius North Western universitete Crook giriasi, kad savo amžyj jis nē nepavuosťes tabako, neparagavęs degtinės, nē kartą moters nedasilytejęs. Ką-gi tas nelaimingas sutvėrimas abeluai yra sziam sviete padaręs?

Aristokratizmo
ypatybē atrasta.

Admirolas Sampson anąsyk ginczyjos, kad prastą kareivj Morganą negalima iszkelti oficierus, nes jis nepazįsta apsiėjimo, kokis reikalingas augštesnėje draugijoj. Sampson, matyt, nebuvo žinojęs, kad Morgan turi augštą ypatybę, idant užimti vietą aristokratų suole: jis yra pasimetęs su savo paczia.

Gerimainai.

Philadelphios miestas rupinasi, kad valstijos legislatura persikeltų isz Harrisburgo į Philadelphia. Harrisburgas ant to dikedziai laimētų, nes jei-gu legislaturuos namai per tai iszsisustzins, tai juos pavęrs į ne teip pavojingą, kaip legislatura, vietą — į beprotnamius. „Orait!“ — kaip yra pasakęs ansai duszių gauytojas.

Veidmainio
gailestis.

Viens kunigas New Jersey valstijoj per vieszas prakalbas prikaiszuoja darbininkams iszdykumą; kunigas nor įkalbēt klausytojams, kad vienai szeimynai turi užtekti tik po 10 dolerių kas sanvaitę; ragina, kad daugiaus pinigų nemėtytų.

Gerai, gerai, kunigeli! Sugrąžink ir tuos pinigus, ką pats nuo darbininkų sucziuopei, tai ir tada pusė darbininkų neturės 10 dol. ant sanvaitės.

Kaip žolė auga.

Vienam Pennsylvanios miestelyj tulas lietuvis sudėjo prisiegą ant szios szalies valstiečio. Jį priėmė, nežiurint ant to, kad klausiamas: kas prezidentu? — atsakė: Mark Hanna (o ne McKinley). Matyt, geras isz jo politikieris: žino, kaip žolė auga.

Toliszaukia.

Senovės karalius Krezas, kurio vardas yra ženkle neapsemtų tautų, turėjo isz viso, kaip pasirodo, vos menkus 9 milijonus dolerių. Nenaudėlis! ir tokią garbę užsipelnė. Ką turi dinginti apie tai Morganai ir kiti toki su savo milijardais?

Palaimintas
pacziouse.

Isz New Yorke į Chicagą atvežė szerifas szioms dienoms į sudą nekoki Belgijos bajorą, grovą Mellville, kuris pagarsėjo tuo, jog trumpu laiku padarė savo pacziomis 50 merginų. Daugelis isz jų dar gyvos.

Bernukas
vazinejasi.

Idant pavėžinti McKinley'į, gelezinkelio bosai padarė tokį trukj, kokio neturi nē rusų caras. Mark Hannos berną vazios parodyt svetui net 7 isztisas sanvaites, pirma vakaruos, potam į Chicagą, toliaus į Buffalo ant parodos, o ant galo ir po musų Pennsylvanija. Komediujantas pamatys zioplius.

Aukos
girtuoklystei.

Amerikoje iszleido pernai žmonės ant stiprių gerimų \$1, 059,563,786. Stiprus tie gerimai, bet nestiprina nē sveikatos, nē kisenių.

Nenutikus
besdzionė.

Miljonieris Carnegie mili-

jonais dalina pinigus įtaisymui knygyņų. Jį pamėgzdzioja Mark Hanna, padovanojęs ant vienos bibliotekos 5 dolerius: dar padarys gėdą savo klapcziukui McKinley. Milijardieriams Morganui ir Rockefelleriui iszpuola, pagal tą eilę, paaukauti po 33 centus.

Negirdėtas
daigtas.

Isz McKinley'o atsilankymo New Orleane dasiziname, kad tam mieste yra jezuvitiszka kadetų kolegija. O mes ik sziol nežinojome, isz kur atsiranda toki generolai, kaip McArthur, Wood, Dewey, Sampson ir kiti.

Beriksmo.

Isz tų pat praneszimų apie McKinley'o kelionę gauname dasizinti, kad jo prisiega(pati) atliko New Orleane iszkilmingus pietus be riksmo. Tūrbut kitur ji mėgsta paleist savo karkarinę.

Atsikerszijo.

Carrie Nation, garsingoji salionų naikintoja, turi vyrą. Dabar už jos smarkavimą atsikerszijo ant to vyro. Marion'e, Ind., Nation buvo užėjęs į vieną salioną, kur įsirėžė kaip priguli. Apstvaigęs nuo gerimo, jis užsnudo, o miegant jam iszimta isz kiseniaus \$78 gyvais pinigais, keletą auksinių daigtų ir gelezinkelio tikieta į Wichita.

Teisinga kritika.

Dvi mokinios indietės, mokinusios Carlisle, Pa. prisiziu-rėję į baltveidzius kaimynus ir raudonuodzius indijonus iszstarė: baltoji mergina apsimauja visus pirsztus ziedais, isz imant vieną (ant nykszcio ziedų dar neneszioja), veidus krosinasi, kas nedaro skirtumo tarp indijonų vado, kuris visai iszsiteploja savo veidą ir nē vienas indijonas nenesziojo ant savo galvos tiek daug plunksnų su kiek yra papuoszta skrybelė baltveidės moteriszks.

Reikalauja
uzdarymo krautuvių.
Plymoutho krautuvių klerkai (Retail Clark Association) išleido atsisaukimus įvokias organizacijos, lugodami pagelbos kad visokios krautuvis būtų uždarytos ant 6 val. vakare, išsiskiriant subatos vakarus. Taigi žmonės nusipirkdami sau reikalingus daigtus iki 6 val. vakaro jiems ir pagelbės.

Nelaimės.

South M. Alester, Ind, atsitikus eksplozijai vienoj kasyklej, 5 darbininkai tapo užtrenkti ant daigto, 7 sužeisti, o vienas dingo (jo vardas Juozas Petravyčia). Užmusztie jie visi italai.

Aurora, Mo., užgriuvus kasyklei, pateko į nelaimę 5 darbininkai; kiti darbininkai dirbo dieną ir naktį, idant išgelbėti nelaiminguosius, o atkasę rado tik du gyvus.

Ugnys.

Racine, Wis., sudegė kailių dirbtuvė; pragaisztį apskaito ant \$100,000.

La Plata, Md., didelėj dalyj nudegė, nes ten nėra nė ugnies sargų. Pragaiszties pridaryta už \$50,000.

Pittsburg, Pa., 29 Balandžio ugnelė pridarė pragaiszties už ketvirtdalį milijono dolerių; prazuvo ir viena žmogaus gyvastis.

Balsai iš kalejimo.

Mes gavome nuo kriminalizkų prasikaltelių, esančių P.... kalėjime, du laiszkų, kuriuos isztisai žemiaus paduodame skaitytojams. Tie, kurie raszė tuos laiszkus, per sunkų savžinės prityrimą, daėjo iki tulų permainų savo numanymuos ir pažvilgiuos. Mes iš virszaus spėjame, kad kelintam szypatai gali užėiti noras įgelt ir korespondentus ir redakciją, pasakius, kad tuodu vyrų nuėjo jieszkot supratimo į prasizengėlių namus ir

rado jį su „Vienybės“ pagelba. Teip, mes eisim su savo žodžiu ir ten, kur dvasės tamsybė, ir ten, kur savžinės paklydimas, ir ten, kur kunui nelaisvė. Tai mūsų tvirti pažadai, ir mes juos, kiek mokėdami ir galėdami, pildysim, kaip ir pildę.

Sztai tie laiszkai.

P. KALINYS. 23 VASARIO 1901m.

Smagu yra paminėti, kad czia, kalinyj, tarp lietuvių (kurių galima skaityt apie keturias deszintis) vieszpatauja gera simpatija prie skaitymo ir tai gali buti geru paveisdu esantiems liuosybėje. Kuris, budamas lauke, nežinojo, kas tai yra laikrasztis arba gazieta, sziađdien užsiima skaitymu knygu ir laikraszezių, — ne teip, kaip lauke, tankiai tek-davo matyti vyrą, puikiai pasipuozusį, su sulaižytais plaukais, o ant druko ar ant raszo nė mur-mur... Ir be abejonės, kaip iszeis, tai bus doresniais.

Czia randa prieglaudą laikraszeziai „Vienybė“ ir „Lietuva“ ir gazieta „Saulė“. Pasirodė ir „Žvaigždė“, bet mažą įspudį išzvėre ant skaitytojų. Geriausią įtekmę turi „Vienybė“ ir „Lietuva“.

Jaunas nusidėjėlis.

P. KALINYS. 18 BALANDŽ. 1901.

Brangus pone! Prisunczia Jums \$2,00, iš kurių dolerį paskiriu kaipo pusmetinę prenumeratą už jusų laikrasztį, pusę dolerio ant tautiszkių reikalų (25 ct., ant laikraszezio „Freedom“ ir 25 ct. ant kankintinių), o už likusius teiktės prisiųsti knygutes.

...Jusų laikrasztis atidarė man akis ir dėlto kreipiuosi prie jusų. Asz patekau į nevalę nekaltas budamas, per tautiečio nedorumą. Teisybė, budamas liuosas, mylėjau į stiklelį paziurėt, bet nepadariau niekam blogo. Skaicziau laikraszezius keli metai atgal, bet tada nepažinojau jų vertės.

Na, dar-gi tada per jaunus buvau, o paskui paaugęs, paklydau. Atėjęs į kalinį, iš nuobodumo užsirasziau „Saulę“. Bet kada pradėjo ateitinėt „Lietuva“ ir Jusų „Vienybė“, tąsyk pažinau „Saulės“ vertę. Deltogi „Saulę“ atmetęs, užsirasziau „Lietuva“ (nes jau Jusų laikrasztį skaitė X.). Dabar, kad X. iszejo, tai asz užsiraszau „Vienybę“, prisiųsdamas prenumeratą.

Jusų laikrasztis įkvėpė mano szirdyj tėvynės meilę ir kada iszeisiu, tai žinosiu, kaip ant svieto gyventi”. B.

Isz lietuviszkų dirvu Amerikoje

So. Boston, Mass. Balandžio 17 d. pasimirė lietuvis Vincas Akelaitis. Velionis paėjo iš Egliaukos, Jevaravo valsčiaus, Senapilės pavieto, Suvalkų gub., turėjo 37 metus, paliko paczią ir 4 naszlaiczius. Velionis prigulėjo prie szv. Kazimiero draugystės, kuri jį iszkilmingai ir palaidojo.

Velionis buvo tikru kataliku ir prigulėjo prie airių parapijos, nes Griciaus szlyksztėjosi. Kada nuėjome pas airių kleboną reikalaudami pagal paprotį atlikimo gedėjimo apeigų, tai airys atsakė, kad apeigas atlikti turime praszyti Griciaus arba kad jis iszduotų daleidimą tą atlikti airių vienam kunigui. Matai lietuvis, tai su kunu ir dvase priguli Griciui. Arkivyskupas paliepė airių kun. nieko nedaryti dėl lietuvių idant atėjus reikalui tie jie butų priversti kreiptis prie Griciaus ir jį perpraszyti bei atszaukti grauzis Griciaus darbus, kaipo spaviedojimas merginų. Tai-gi velionis nors prigulėjo prie airių parapijos, bet tapo palaidotas be jokių bažnytinių apeigų. Žmonės nesidavė sav akis apmulyti pagal arkivyskupo norą ir prie Griciaus nesikreipė.

Jau du metai kaip eina kovas su Gricium. Nuėjus pas ar-

ktivyskupą tasai sako: tylėkit asz viską padarysiu. Žmonės tyli ir laukia bet nesulaukdami vel eina ir arkivyskupas tada sako pirmu kartu girdijs apie tai. Tai tokia arkivyskupo teisybė kaip rėtyje vanduo. Varnas varnui akies nekerta.

Bostone yra dvi draugystės, kurios pagal konstituciją turi atlikti bent kartą iszpažinti. Bet jau pora metų, kaip nėra atlikę neuzkėsdamos Griciaus, o isz kitur kun. atvažiuoti nevale. Tiktai narsus ir drąsus toks kun. tai padarytų, szep baugu — suspenduotų už iszklausymą nuodėmių.

Kas bus prirėikus kun. į naująją bažnycią, asz nežinau. Arkivyskupas kizas Gricių, kurio žmonės nė pamatyt nenori. Sqnarys.

Fort Dupont, Del. Kokių atsiranda ant svieto klastorių, tai kitą syk sunku ir įtikėt. Apraszysiu atsitikimą, koki asz pats prityriau. Man rengiantės įstot iš liuoso noro į szios szalies kariumenę, tulam Pensylvanios mieste asz suėjau vieną senyvą žmogų. Mudedviem įsisznekęjus, jis pasisakė turis visokių knygu, o patyręs, kad asz stoju į kariumenę, pakuždoms man pasakė, kad per vieną knygą, ką jis turi, asz galėsq visame turėti laimę. Ji esanti paties Mai-ziesziaus paraszyta, ilgas amžius buvus užslėpta pas popiezių; toliaus tas senis sakė, kad ta knyga butų labai naudinga man kariumenėj esant; ji neva apsaugotų nuo kulkos ir kardų; jeigu su kuo susispezstum, tai per tą knygą visada laimėsi; arba jeigu kariaunoj pastatys tavę ant sargybės, tvi gali sav nueit kur geidi, o tavę ateis užvaduot pats aniuolas isz dangaus. Ir daugiau tokių niekų tas žmogelis man pritauszijo; žinoma, asz išz to tik pasijuokiau. Bet kitam neiszmanėliui gali tokia pasaka labai užkenkti. Sakysim, kitas

įtikėjęs toms zaunoms, pames-
tų sargybę: jug už tai bausis
atsakymas priešz vyriausybę.
Žmogus nukentėtų visai dovani-
nai. Musų broliams nepridera
užsiimti tokiais prasmatais.

J. Samuolis.

Mt. Carmel, Pa. Pradžioje
szių metų pas mus susitvėrė
nauja draugystė po vardu „Lie-
tuvijų Apszvietos Draugystė“,
kurios mieriu yra laikas nuo
laiko parengti prakalbas ir įs-
teigti savo knygyną, isz kurio
sąnariai visokias lietuviszkas
knygas gauna pasiskaityti do-
vanai ant viso mėnesio. Prie
draugystės gali priguleti visi
lietuviai be skyriaus lyties,
amžiaus ir tikėjimo. Prisir-
aszymas tiktai 25 ct., o mėnesi-
nė mokestis 10ct.; už surinktus
tokiu budu pinigų perkamos
knygos. Susirinkimai atsilieka
kas mėnesis. Sąnariai visi yra
užganėdinti, nes už \$1,45 ant
metų (su prisiraszymu) gali
naudotis isz visos lietuviszkos
raszliavos, kas pavieniui pada-
ryti visai negalima dėl daugu-
mo knygų ir jų prekes, kur
jau už 100 dol. nesupirksi visų
nors po vieną knygą, aplei-
dziant tikėjimiszko turinio
knygas. O kur laikraszcziai
dar? Sąnarys, prigulėdamas
prie „Apszvietos Draugystės“,
per metus isz to viso pasinau-
doja tiktai už \$1,20. Tai gi ar
neverta prie draugystės pris-
raszyti? *Dr. Kasztininkas.*

Scranton, Pa. Gale Bala-
ndžio mėn. atsibastė tulas Mo-
tiejus Motiejunas isz Baltimo-
rės ir 30 Balandžio apsistojo
pas Ignatą Augszcziauną, kur
utarninko naktyste apie 3 val.
apkraustė Antaną Ilguną ant
\$56,00 ir muko kitur. Pakirde
namiszkieiai isz mtego, svezcio
nerado. Lietuviai apsisaugo-
kite nuo tojo svezcio.

Darbininkas.

Scranton, Pa. Daugelyj
dalykų musų lietuvių suprati-

mas klaidžioja. Prisižiurint
tuliems jų darbams, nežinai, ar
juoktis, ar gailėtis.

Sztai tris vyriszcziai, susitarę,
nuėjo žvejoti į ežerą Battle-
snake; kad tokiam atsitikime
sunku apsieiti be degtinės, tai
ir jie pasirupino pasiimti sav-
po buteluką. Dar nemeszke-
rioje, tris draugai isztuszino
atsinesztą sznapselį ir viens isz
jų, kaip sakoma, nukrito nuo
kojų; tada kitudu, teip gi įs-
szutinę, prasimanė anąjį isz-
maudyti: pradėjo mėtyti į ežerą
ir vėl traukti; metė kiek sykių,
iki neatsirado policija ir visus
tris nenugabeno už geležinių
virbalų. Visi tris gavo užsimo-
kėti po 35 dol., nes ten žvejoti
uždrausta, apie tą uždraudimą
kabo ir apgarsinimas, bet mu-
sų žvejai, mat, skaityti nemo-
ka.

Kitiems vėl, lyg apkvaitu-
siems, dvasės pasirodo ir prajo-
vai darosi. Vienas pasakojta
buk jis matęs didelę žiurkę;
kad jis metė į ją akmeniu, tai
žiurkė szoko jam ant krutinės;
tada jis griebęs kitą akmenį ir
jį peržegnojęs, vėl trenkė. Isz
žiurkės tik kas balto pasidare
ir viskas pragaiszo.

Panaszių prietarų užtėmysi
dar pas daugelį lietuvių. Kad
jie nieko neskaito ir nenori
priguleti prie apszviestiesnių
draugysezių, tai ir turi skinti
tamsybės vaisius.

A. Bakunas.

Lost Creek, Pa. Vietiniai
geros valios tautiecziai, no-
rėdami, kad greicziaus pasiro-
dytų užmanytas laikraszctis
„Freedom“, apsiemė bent po
kiek paaukauti ant to mierio,
isz ko susidėjo \$4,40, bet isz tų
dar nusitraukė 10 ct. ant per-
siuntimo pinigų. Tai gi viso
prisiuanczių \$4,30 į „Vienybės“
redakciją ir vardus aukautojų,
ką meldžiu pagarsinti.

Po draug atsiszauki į visus
lietuvius ir lietuviszkas drau-
gystes idant nepasigailėtumet
keletos centų paaukauti ant

teip svarbaus mierio. Turint
bent \$100 kasoje smagiaus bus
ir redaktoriui (lietuviszkos da-
lies) dirbti, nes iszleidus vieną
ar du numeriu, nereiks kęsti
baimės dėl stokos kasztų isz-
leidimui tolesnių numerių.
Broliai! nenudėkime szito nie-
kais, bet pasiimkime už parei-
gą, aukaukime patys ir kitus
prie to raginkime, o musų už-
manymas pilniausiai įvyks, bet
tiktai visiems prisidedant nors
su menka auka.

M. Roczkus.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“

Torrington, Conn. Musų
jauna ir maža kuopelė, susitvė-
rusi Gruodžio mėn. 1900 m.,
iki sziol savo nuomones nebu-
vo iszaiszkinus kas link reika-
lų T. M. Dr., kad ir laikėme
susirinkimus kas mėnesis.

Ant paskutinio kuopos susi-
rinkimo, laikyto 21 Balandžio,
vienu balsu pritarėme užma-
nymui Clevelando kuopos apie
padarymą ženklelių T. M. Dr.
sąnariams. Paskui buvo pa-
duotas įneszimas kas link bal-
sų lygumo. Mes manome, jog
kuopos, susidedanczios isz ke-
lių sąnarių, negali turėti lygų
balsą, kaip tos kuopos, kurios
susideda isz kelių deszimcezių
sąnarių: pagal musų nuomonę
geriaus butų, kad kiekvienas
sąnarys turėtų atskirą balsą.

Ant galo, nutarėme 12 Ge-
gužio 3-czią val. po pietų, lai-
kyti platesnį susirinkimą su
prakalbomis, ant kurio užpra-
szome ne tik kuopos sąnarius,
bet ir visus lietuvius, be skir-
tumo vyrus, moteris ir mergi-
nas.

Dr. sąnarys.

A. Stockus.

Kasos stovis.

Į p l a u k i m a i :

Pagal No. 15 „Vienybės“
likosi kasoje \$444,45
Pittsburgo kuopa įmoke 8,80
Minersville, Pa. „ „ 9,80
Chicago, Ill. „ „ 3,60

Torrington, C. „ „ 3,30
Sykiu. \$469,95

I s z m o k e j i m a i .

Sukolektavimas czekio Pit-
tsburgo kuopos -10
Markės laiszkamams -10

Viso. -20

Liekasi kasoje \$469,75

A. Olszewskis.

Aukos ant „Freedom“.

Isz Lost Creek, Pa.

A. Kalvaitis	-15
J. Vaicziunas	-25
J. Danisevyčia	-10
K. Kurszvietis	-15
A. Žiuraitis	-10
K. Skystimas	-10
A. Dambrauckas	-5
J. Skamaroczius	-5
M. Bridickas	-25
J. Skystimas	-25
V. Ramanauckas	-15
V. Czivinskas	-10
S. Vasiliauckas	-5
M. Žvingila	-5
J. Smelstorius	-10
M. Valiukevyčia	-5
P. Brazauckas	-5
Konstancija Baksienė	-10
K. Pauza	-5
V. Vaicziunas	-25
M. Roczkus	-25
M. Brundza	-20
M. Kalvaitis	-10
V. Draugelis	-25
V. Kviatkauckas	-15
J. Kalakauckas	-10
J. Puzauckas	-25
M. Astramskas	-25
J. Vilczinskas	-10
J. Vėlybis	-10
S. Szimkauckas	-15
J. Matulionis	-10

Buvo \$35,31

Labu \$39,71

Atitaukta už prisiun-
timą szių aukų -10

Lieka. \$39,61

Redakcija.

Geguzine szvente.

Geguzio pirmąją dieną viso
svieto darbininkai yra apsirin-

kę kaip savo darbininkiską šventę. Pradžią tai šventei padarė 1889 m. socialistų kongresas Paryžiuje. Nuo to laiko ta diena tapo ženklu broliško vienijimosi — darbininkams ir priežastim baimės terionijos tarnams.

Socijalistų kongresas Paryžiuje, kurs sutvėrė 1889 m. tą šventę, pastatė teipgi situos reikalavimus:

- 1) ilgis dienos darbo suaugusiems darbininkams neturi pereiti asztuonių valandų;
- 2) vaikams, nesuėjusiems 14 metų, darbas turi būti uždraustas, o vaikinai ir merginos nuo 14 iki 18 metų privalo dirbti tik 5 valandas ant dienos;
- 3) nakties darbo neturi būti, atskyrus tokius darbus, kur stabdyti juos ant nakties tikrai negalima;
- 4) nedaleisti dirbt moterims tokiose pramonės szakose, kurios galėtų užkenkti moterų sveikatai;
- 5) moters ir jaunimas iki 18 metų naktį visai neturi dirbti;
- 6) panaikinti tulas pramonės szakas ir tulus iszdirbimo pragumus, kurie kenkia darbininkų sveikatai;
- 7) uždrausti agenturas, kurios užsiima siulymu darbo ir darbininkų;
- 8) asztrus priziurėjimas fabrių ir kitų pramonės užvedimų.

Gydymas su szviesa.

Mūsų laikuos medicinos mokslas stengiasi kuonomazičiausiai įvesti į lignonio organizmą visokios paszalinės medegos, paprastai sakant, vaistų; dabar medicina paveda daugiau vietas pacziai gamtai. Medicina nuo viduramžinių gadynių buvo visai persiėmus mokslu apie vaistų reikalingumą ir naudingumą, ir tik ne nuo seniai ji žada grįžti prie senovės metodų, pagal kuriuos

„geriausia gydytoja — tai gamta”.

Ant gamtos spēkų veikimo parentas yra, tarp kito ko, ir gydymas su szviesos pagelba, kursai prasiplatino ne nuo seniai Danijoje ir yra susektas profesoriaus Finsen'o.

Kaip žinoma, paprastoji saulės szviesa, kuri leidžia, kaip mums rodo, baltus spindulius, isz tikrųjų susideda net isz septynių yvairios varsos spindulių, minėtinai: violetinių, mėlynų, melsvų, žalių, geltonų, oranžinių ir raudonų. Be szitų szviesos spindulių, saulė leidžia dar tokius spindulius, kurių mūsų akis neatjaučia; butent, po raudonųjų spindulių yra teip vadinami szildymo spinduliai, turintieji įtekumą ant temperaturos atmainų tuose daigtuos, ant kurių jie krinta, o už violetinių — guli teip vadinami chemiszki spinduliai, nuo kurių paeina yvairus chemiszki apsireiszkimai. Ant chemiszkių spindulių veikimo remiasi, tarp kito ko, fotografija, o paskucziausiam laike ant jų parėmė ir foto-terapiją (gydymą szviesa).

Profesorius Kopenhagen'e Finsen's taiko savo metodą pervis prie bandymų su baisia uodos liga — vilklige (ta liga gerai pažįstama, kada kuno dalis apimta nepraszalinamu raudonumu). Jo bandymai ant tiek pasisekė, kad isz 460 sirgusių vilklige, 311 pagijo nuo jos, galbut ir visi butų pagiję, kad butų gydėsi iki galui.

Prof. Finsen'o metodas didei prastas: ant apimtos liga kuno dalies koncentruoja (sutraukia) į daigtą, su pagelba tam tikrų stiklų, saulinę arba elektrinę szviesą ir laiko lignonį po taja szviesa tulą laiką. Kadangi stiklai galėtų įkaisti nuo saulės szilumos ir nusvilinti kūną, tai szilumos spindulius sulauko tam tikru budu: stiklai daromi iszlenkti, bet viduryj tuszti ir į vidurį įpilams mėlynai pamarigintas vanduo, kursai sugeria

szilumos spindulius.

Finsen'o iszrastą gydymo budą bando sunaudoti ir kitose Europos szalyse; visur atranda jisai pasisekimą. Nauda isz to naujo prityrimo bus labai didelė, nes per jį galima bus sustabdyti plėtojimąsi vilkligės arba uodos sukatų, kuri apdengia žmogų baisiomis opoms ir pirmto skaitoma buvo už neiszgydomą. Mokslas gabena mums vis naujas pergales, todėl mokėkim jį guodot ir jo trokszti.

Kolionistu vaikai su indiecziais.

Isz pirmiaus paduotų apraszimų skaitytojas galėjo patėmyti, kad pirmutiniai gyventojai, atvykę isz už didmario, apsirinco sav tryliką skirtų vietų, kur įkūrė kolionijas. Tas vietas vadina paprastai trylika „originaliszkių kolionijų”. Pridursiu dabar metus, kuriuose apsigyveno kolionistai.

1607 m. Virginiją apgyveno anglai po Jono Smith'o vadovyste.

1620 m. Massachusetts apgyveno persekiojami Anglijoje puritonai.

1623 m. New York'ą apgyveno Hollandiecziai — perkmainiai.

1629 m. New Hampshire atsidalino nuo Massachusetts į atskyrią kolioniją.

1630 m. Connecticut, kuris teipgi isz pradžių prie Massachusetts priklausė, dabar atiskyre kaip nepriegulminga kolionija.

1633—1635 m. Visa zemė į pietus nuo Virginijos tapo pavesta draugystei, kuri apsigyveno ant Chowan upės; į siauręgi apsigyveno kita kolionija; visą tą šalį iki 1729 metų vadino Carolina; o nuo to laiko perskyrė į pietinę ir sziaurinę Carolina.

1634 m. Cecil Calvert apgyvendino Maryland'e katalikus,

kurie parsitraukė isz Anglijos dėl persekiojimų.

1636 m. Rhode Island apgyvendino Roger Williams, kuris praszalino isz Massachusetts kolionijos, dėl puritonų persekiojimų.

1638 m. Delaware apgyveno Szvedai; czia pasidarė laisva kolionija visiems persekiojamiems krikščionims.

1644 m. New Jersey tapo apgyventa ateivių isz Long Island.

1682 m. Pennsylvania apgyveno kvakeriai po William Penn'o vadovyste.

1733 m. Georgia tapo užvesta po vadovyste James Oglethorpe.

Visa ta zemė, kur europiecziai įkūrė savo naujokynus, prigulėjo nuo amžių yvairioms indiezių giminėms. Numanu, kad užgriebus ją ateiviams, indiecziai jautėsi nuskriausti ir nuolat įeszkojo kerszto.

Nuo įsteigimo 1620 metuos Plymouth'o kolionijos, per isztisus szimtą metų, vienval tėsėsi su Indijonais nesutikimai. Atsiminkim, kaip maloniai tie Indiecziai Kolumbą priėmė ir vėliaus kitus ateivius, o baltveidziai visuomet su tos szalies gyventojais bjauriai elgėsi. Europiecziai melu, klastomis ir piktybe ant savęs užtraukė neapykantą, ir galiaus Indijonai pamatė, kad tik su ginklu rankose jiems iszpuola saugoti nuo baltųjų savo grazius miszkų gyvenimus. Prasidejo kruvinos kovos! Ne glitoje, kaip kareiviai stovėdami, bet už medžių užsislėpę, su kilpinėmis ir saidokais jie tykojo savo nevidonų; arba užpuldami gyvenimus, visus užmuszdavo, namus sudegindavo, rykaudami ir szokdami apie gaisrą.

Indiecziai isz priegimties turėjo buti ramaus budo; isz pradžių jie baltveidziams nieko pikto nedarydavo. Kada europiecziams reikejo taisytis gyvenimus ir jie ruoszdavosi apie

grios medžius ir prie apvalymo žemės apsigyvenimui, tankiai pasirodydavo rusvaudžiai indijonai, bet prie kolionistų jie nenorėjo artintis. Tik keletui sanvaiczių praslinkus, vieną kartą, puritonams laikant susirinkimą, atėjo vienas Indijonas. Puritonai buvo išsigandę, bet indietis apsidairęs isztarė: „Malonų priėmimą, Anglai!“ Naujokai kuo galejo, tuo Indijoną, kurio vardas buvo Samoset, vaizino; tam vaiszės patiko ir ant rytojaus net su penkiais kitais draugais jis neprasztytas sugrįžo. Anglai visus priėmė, o jie szoko ir dainavo. Vakarą sulaukus, draugai iszkeliavo, o Samoset pasiliko keletą dienų, po kurių kolionistai pasiuntė jį surasti patį indieczių vadą, Massasoit.

Massasoit atėjo, dažais apsitęsęs, plunksnomis apsikaiszęs, ir susėdo su John Carver, kolionistų gubernatorium, idant iszruktyti santaikos pypkę; jis prižadėjo kolionijai sandarą kol gyvenszės. Ir teisybė, jis tą sutarimą per visą amžių dalaikė.

Pietuoslink nuo Plymoutho kolionijos gyveno kita Indijonų giminė, kurie neužkentė Massasoito giminės, kaip ir baltveidzių, o dar patyrę, kad Massasoit apgina baltuosius nuo užpuolimo, labiaus ant jų iszirdo. Vieną dieną anos gentės Indijonas atvyko pas baltveidžius, apsidavęs kariszkomis spalvomis, atsineszė ilgą gyvatės uodą, kurią padovanojo kolionijos gubernatoriui Wm. Bradford'ui, sakydams, kad toje skuroje raszės saidokų ryszelij.

„Ką tai reiszkia?“ paklausė Bradford'as.

— „Karė! amžina karė!“ — atsakė pasiuntinys.

— „Labai gerai!“ atsakė Bradford ramiai; „sugražink tą atgal savo perdėtiniui“. Teip kalbėdamas, iszpylė isz gyvatės skuros vilyczias, o pri-

pylė szruotais ir paraku. „Tas reiszkia, kad jeigu jūs vadas ateis su vilyczioms, mes patiksime jį su szruotais ir paraku“. Pasiuntinis, supratęs, pagriebė skurą ir iszdumė; ant to tas vaidas ir pasibaigė.

Vieną kartą davė puritonams žinią, kad Massasoit'as mirszta, ir kad noris matytis dar kartą su baltveidžiais.

Skubiai vienas puritonas, iszmanantis apie vaistininkystę, nusidavė pas Massasoit'ą; atrado lignonio budele prisigrudusią žmonių, kurie kūkavo, szoko apie jį ir, anot jų pasakos, bandė tuo piktas dvases (kurios skaudulį darė) nubaidyti. Tai buvo indijoniszkas paprotys, indijonai tikejo, kad klykavimas nugandina piktą dvasę ir žmogus pagyja. Puritonas, atvykęs, žinojo, kaip numazinti kuno karsztį ir pagal bėti lignonį; po dviejų dienų lignonis buvo visai sveikas. Po to atsitikimo isz už kiek mylių atkeliavdavo kiti krasztiecziai pažiūrėti stebuklingo gydytojo.

Dar 1636 metuos vos keletas kolionijų buvo apgyventų Connecticut'o pajurėse. O Long Island ir apielinkė tada visą buvo apgyventa piktų Indieczių, kurie Pequotais vadinos.

Isz pradžių jie visai padoriai su baltveidžiais elgėsi; vienog, kaip kitur teip ir czia, savo blogu pasielgimu, užsitraukė ant savęs indijonų neapykantą. Baltveidzių laivas leidosi apie tą laiką į Connecticut perkmainiauti su krasztiecziais, bet dingo nežinia kur. Tacziaus, neveizint ant nuolatinųjų žudymų baltveidzių, kapitonas Odham vis pas juos lankėsi, su jais prekyste užsiminėdamas. Vieną kartą jis nuvyko apie Block Island'ą su vienu vaiku ir dviem prielankiais indijonais. Gyventojai, pamatę, kad jis vienas su vaiku ir indijonais, ugalabino jį, o jo draugus suriszo ir kaukdami

rengėsi iszvogti laivą. Bet tuo laiku pamatė isz tolo atplaukiantį laivą, sumetė daigtus į savo valteles, norėdami iszsprukti; bet tada buvo audra, europiecių laivas netrukus pavijo juos ir laivininkai emė szaudyt indieczius. Nepazinę iktol szaudyklių, indiecziai didei nusigando to griausmo ir su baisiu riksmu subėgo į laivo vidų, baltveidžiai nuszkandino indieczius, o isz jų valtelių iszėmė kiek galint pavogtų daigtų; po to atsitikimo, dar pikesziaus indijonai sziauszės priesz kolionistus.

Galiausiai visos kolionijos susivienijo ir įsteigė mažą kariuoną, su kuria stoji į kovą ir svirszum 700 Pequotu nužudė, likusieji buvo per silpni apgint savę, ir tokiu budu baltveidžiai visus juos iszskerdė.

Vėliaus daugelis yvairių genecių Indieczių susivienijo, prisiekdami vieni kitiems, kad nesiliauszė kovoje, kol visus iki vienam baltveidžius iszginzės isz tos szalies. Susivienijimas buvo teip didis, kad per nekurį laiką, rodėsi, kad jų žadėjimas įvykszės. Pirmiausiai užpuolė Swansey apsigyvenusius kolionistus, isz bažnyczios einant; po to ant ukių ir miestelių, kurie buvo toli viens nuo kito. Dabar indijonai pavirto į visai nuožmius žmones, zudydami isz pasalų baltuosius, kokiais tik įstengė budais. Indiecčiai kovojo po vadovyste karaliuko Pilypo ir jo pagelbininko Annawon. Galiaus, užmuszus Pilypą, kolionistai bandė nužudyt ir Annawon. Suradęs jo buveinę artymose pelkėse, kapitonas Church, narsiausias isz kolionistų, atsidėjo jį užgriebti; užtikęs Annawon miege, jis nejutoms jį suėmė. Kapitono draugai tą pat padarė su kitais. Annawon atidavė kapitonui Church karės juostą, tardamas: „Didis vade!“, užmuszei karalių Pilypą, suėmė manę,

— karė dabar užbaigta — ta juosta dabar tavo“.

Jeigu kas yra matęs miestelį Marhlehead, tai nusistebėjęs, be abejonės, bus kaslink jo ypatingos iszveisdos; miestelis guli pakalnėse ik pat jurei; namai visi senoviszki, ypatingos senos langinyczios ant langų, didelės tvirtos durys, misinginės klempkos, o namai sustatyti vienas arti szalytakio, antras atokiai; vienas į rytus, antras į vakarus; kitas į sziaurę, vėla kiti į pietus. Isz karto stebėtis reikia to priezaszcziai, bet gana atsimiti, kad tie namai seniai pastatyti, dar gatvių tuolaik nebuvo, ir vos kur nekur namas riogsojo; kaip kam patiko, teip statė savo namą, delto įtaisius vėliaus gatves, jos iszrodė gana keistai.

Kolonizacijos laikuose Marhlehead daug vaidų su indijonais perleido; dar po sziai dienai stovi ant kalnelio sena bažnyczia, po kuria tuomet gyventojai laidojo lavonus, idant indiecziai nežinotų, kad europiecziai teipgi mirszta ir kad lavoną nenusinesztų. Vieną giedrį Geguzio dieną vyrai iszkeliavo į jures zvejoti; jie užtrukdavo prie zvejybos ilgą laiką, o moterys, iszlydėjusios sunus ir vyrus, ruoszėsi apie uamus, nesmagios, kadangi neretai atsitikdavo, kad zvejai nesugrįždavo. Vos dvi savaitės praslinko, pasilikusieji namieje pamatė isz tolo vieną laivą parplaukiant; tai buvo viens isz iszplaukusiu su zvejais. Iszlikę ant laivo vyrai papasakojo sztai ką apie savo nelaimės ir sugrįzimo priezasztis. „Laivai buvo sustoję kranto priedangoje ant nakties; viskas buvo tyka, jokio indijono, nė baltveidžio nematėme pakrasztyje, teip kad sargybos nepalikę visi sugulėme; mums miegant, 500 netikėlių užpuolė ant laivų, iszmuszė zvejus, palikdami vos keletą, kad pagelbėtų valdyti laivus. Tin-

kamą valandą sulaukę, sumetė keturis indijonus į jures, išstrukom su laivu ir pabėgome". Baltveidžiai parvežė dar du indiezių, kaip kalinius, ir moters, pakersztaudamos už savo nužudytus brolius ir vyrus, be mielaszirdystės juos kankino ir nežmoniskai nužudė.

Dr. J. T. Želviene.

Isz visur.

Į lenkų laikraszczius raszo isz Petropilės, kad tenai įsikurus nauja bendrija „Aristokratų susivienijimas prieszais reformas". Mes žinome tik apie neseniai uždėtą rusiszką patriotiszką bendrovę „Russkoje Sobranije".

Bile zaunyt. Amerikos laikraszcziai, neiszkiriant nė lenkiskųjų, raszydami apie paskyrimą buvusio karės ministro, generolo Vannovski'o, apszvietimo ministru, vadina jį liberalu ir progresistu. Turbut ant juoko.

Per Kanarijos (ties Ispanija) salas perėjo bąsi vētra, nuo kurios žuvo 12 žmonių, medegiszkąji pragaisztis esant milžiniszka.

Danijos karalystėje paskutiniai rinkimai iszpuolė ant progresistų naudos: isz 110 pasiuntinių į parlamentą iszrinkta 73 stacziai prieszių valdžiai, 15 nuolaidesnių prieszininkų, 14 socialistų ir tik 8 valdžios szalininkus.

Angliją galima pavadinti tikrai girtuoklių krasztu. Pereituos metuos ten iszgerta svaiginančių gerimų už \$804, 458,990.

Vyriausiam Brazilijos mieste Rio de Janeiro suskaityta 650,000 gyventojų.

Ko vertas buvo anuos laikuos baudžiauninkas, matome

isz tokių atsitikimų. 1751 m. dvarponis Czaplın pardavė moteriszkę—naszlę su dukterim už 3 rublius; 1771 m. bajoras Suchodolski perleido kitam mergą už 5 rub.; 1785 m. kapitonas Gedeonov paėmė už parduotą mergą 7 rub. Tolyn, vienog, baudžiauninkų vertė kilo augsztyn, ir 1821 m. nekuri Szibanov'ienė pardavė savo mergą net už 350 rublių.

Per paskutinį suraszą, Varszavoj surasta 711,988 gyventojai, isz kurių vyriszkos lyties 346,989 ir moteriszkos — 364,999; tai gi moterų pervirszis siekia 18 tukstanczių ypatų.

Anglai garsina visam svietui kad burų karvedis De Wet esąs beprotis: jei tai teisybė, tai anglai tur tuoj susijieszkotokį vadovą savo beprotnamiuos, tada greit apveiks burus.

Vyriausias kynų ministras Li-Hung-Chang atsiuntė į New York'ą tokią telegramą: „provincijoj Shan-Si smarkauja bąsius badas; 11 milijonų žmonių laukia mirties isz bado. pagelba prispirtinai reikalinga." Ka dabar sakys „civilizuotas svietas"? Ar jis teip pat skubiai nesz pagelbą, kaip kad neszė karę?

Karaliaucziuje neseniai szventino paminklą Bismarkui. Komiteto prezidentas grovas Lehndorff savo kalboje iszsitarė, kad jis esąs aklas savo ciesaoriaus vergas; „jeigu ciesorius man butų pasakęs: Lehndorff'ai, paszveisk man czebatus, tu geriaus szveiti už kitus, —tai bucziau su pilnu atsavidimu szveitęs mano pono czebatus". Ir toki bjaurybės, kap tas Lehndorff, vieszpatauja Prusų Lietuvoj!

Hamburge pabrikantai susitarė tarp savės pavaryt nuo darbo visus tuos darbininkus,

kurie dalyvaus pirmojo Geguzio szventeje.

Serbijoj įvesta nauja konstytucija — tokia kaip Žuvėdi-joje; ji daugume atsako žmonių reikalams ir kaip sziądien turi buti pagirta.

Berlyne szventė dieną pirmojo Geguzio 385,000 visokių darbininkų Apsiejo viskas be ermyderių.

Didžiausi Amerikos miestai yra szitie: New York su 3,437,202 gyventojais, Chicago su 1,698,575 gyv. Philadelphia su 1,293,697 gyv.

Yvairios žinios.

Karių aukos. Statistikos direktorius Berlyne, dr. E. Engels, surinko žinias apie tas aukas, kurias padėjo žmonija, kaip žmonių gyvasczia, teip ir pinigais, ant karių, atsitikusių per 50 metų, tarp 1840 ir 1890 m. Sztai tos žinios:

Krymo karė 1853—1856 m. nužudė 750,000 žmonių ir suėdė 7,960 milijonų markių (vokiszkąji markė isznesza tiek, kiek 25 centai); karė Italijoj, 1859 m. — 45,000 žmonių ir 1,200 mil. mr.; karė Prusijos su Danija 1864 m. — 3,000 žm. ir 140 mil. mr.; naminė karė Suv. Valstijose 1861—1865 m. — 800,000 žm. ir 27,200 mil. mr. (szaurinės valstijos prazuđė 280,000 žm. ir 18,000 mil. mr., o pietinės — 520,000 žm. ir 9,200 mil. mr.); karė Prusijos su Austrija 1866 m. — 45,000 žm. ir 1,320 mil. mr.; prancuzų ekspedicija į Meksiką, kad padaryti Maksimilijoną tos szalies ciesorium, o teip gi prancuzų užpuolimas ant Kochin-Kinų — 65,000 žm. ir 800 mil. mr.; karė vokiečių su prancuzais 1870—1871 m. — 215,000 žm. ir 12,000 mil. mr. (Prancuzija prazuđė 155,000 žm., Vokietija 60,000 žm., o pinigai visi Prancuzijos, nes ji

turejo suverst Vokietijai kasztų 5 milijardus frankų); ilgos karės Bulgarijoj ir Serbijoj priesz turkus — 25,000 žm. ir 700 mil. mr.; karė Rusijos su turkais 1877—1878 m. — 250,000 žm. ir 4,500 mil. mr.; karės Pietinėje Afrikoje su giminėmis aszanti, matabelais ir kitais — 30,000 žm. ir 35 mil. mr.; karė Afgane, Vidurinėje Azijoj — 25,000 žm. ir 53 mil. markių. Isz viso iszeina 2,253,000 žmonių ir 55,908 milijonai markių.

Prie to nevisur parodytas skaitlius numirusių per ligas, karių atvestas. Teip gi į szitą skaitlių nepatilpė tie, kurie numirė nuo žaisdų trumpai po karė, ir tie, kurie visai neteko sveikatos nuo suzeidimo.

Seimas.

Susivienijimo Lietuvių Laisvamanių atsibus nedelioje, 2 d. Berzelio (June) 1901, ir prasidės 1 valandą po pietų svetainėje Raub Hall, 134 Wyoming Ave. Seranton, Pa.

Kuopos teiks iszsi pasiuntinius, nes po vienų metų gyvavimo Susiv. L. L. bus daug dalykų apdirbimui, o gal ir mierius taisytime.

Kuopos negalinczios atsizusti pasiuntinių užpraszomos yra savo nutarimus prisiusti.

Susiv. L. L. pirmšėdis
Leonas Ereminas
519 E. 5-th str.
New York.

Vagis!

Juozas Mauragas, atplėsęs mano padėjimą, iszėmė 20 dol. ir pranyko; nuo vieno vaikino paėmė savo užstatytą overkotį.

Apsisergėkit nuo jo kiti; pažinti jį gali isz to: 6 pėdos ir keli coliai augszczio, juodbrūvas, rauplėtas, ilga, didelė nosis, usai maži, turi karpą ant kaktos, storas balsas.

D. Raszkus, Box 11
Himrod, Ill.

„Man vis teip pat“.

(Ant kun. Vienožinio dainos).

Nors karčią tulį gert man duoda,
 Bet žiba dar žvaigždė vilties,
 Kad išnaikinsim vargą juodą,
 Kad saulė dar ir mums paszvieš.
 Laiminga, kurs viskam atsiliepia:
 „Man vis teip pat, teip pat visai“,
 Ar kas jį giria, ar pasziepia —
 Tas jį nejuosina visai.
 „Man vis teip pat“ — jis sau dainuoja.
 Ar darbą dirbt, ar patingėt,
 Ar broliai džiaugias, ar dejuoja, —
 Jis to nenori nė girdėt.
 Laimings — jis jaučia viską lygiai:
 Ar aszaruoti bus skruostai,
 Ar brolius spaus nelaimių dygiai,
 Ar laimę sems pilni glėbiai.
 „Man vis teip pat“ — susiramina
 Ir nebepaiso jau toliaus,
 Gilesnio jausmo negaivina,
 O skilvį ezeria kuo smarkiaus.

* * *

Bet man ne vis teip pat, ar peikia,
 Ar manę laimina visi,
 Ar manę giria, arba keikia
 Vaikai tėvynės parinkti.
 Man darbą duokit, — dirbti noriu,
 O ne „man vis teip pat“ dainuot',
 Nors sunkų darbą, bet tik dorų,
 Kurs naudą Lietuvai gal duot.
 Tą darbą duokit, kurs ramina,
 Kurs szirdžiai alpstant nuo vargų
 Neszioja peną ir maitina,
 Kaip grįžtės saulės spindulių;
 Tą darbą geiszčiau dirbt tėvynei,
 Kad ir nuėjus į kapus:
 Tad kožno Lietuvio krutinėj'
 Palikeziau nors dėkos žodžius.

P. Sekupasaka.

Lotaus žiedas.

Bodėdama lotaus kvietkelė siubuoja, —
 Ji drovisi saulės szviesos;
 Su galva nuleista ji laukia, ik upė
 Szeszėliais nakties užsiklos.
 Ji laukia, ji trokszta, ik mylimas mėnuo
 Prikels ją dėl meilės kalbų;
 Tik jam, atsivozus, parodys ji gelmes,
 Grožybių pilnas paslėptų.

Tarytum, ji kaista ir žiba, ir tviska,
 Ir nori iszkilt ik žvaigždžių;

Ir verkia rasa, ir nerimsta, ir virpa
 Nuo meilės ir jos trozskulių.

Bodėjimas.

(H. Heine).

Ant kaukaro pliko pavienė puszaitė
 Žaliuoja naktų szalyje;
 Siubucdama snaudžia, visa apszarmojus
 Po sniego ir ledo skrajste.

Per sapną lyg regi ji palmę augsztdangę
 Rytuos, kur saulutės vygė,
 Kaip ta ant įkaitusios uolos linguoja —
 Vienaitė, liudna, nebylė.

Kėksztas.

Giesnoja.

Dar ilgą kelionę, žmonija, keliausi,
 Kelionę vien prakaitu piltą, verksmais. . . .
 Pakolaik tu dvasią teisybės atgausi,
 Pakol neapsiszviesi szviesos spinduliais,
 Tai priesz apgavimą nesykj tu lenksies
 Ir prietarų jungu per amžius tu dengsies.
 Pakolaik žmoniją suvienys brolystė —
 Dar tavo krutinę subjaurins kova,
 O tu, nelaiminga, kovų kraugerystę
 Matysi, kurčia ir tylėt priversta,
 O aszaros gausios ir tavo kentėjims
 Isznyks, kaipo girioje atsidusejims.
 Pakolaik liuosybės sulauksi tu diena,
 Vienatinius tavo prie tavo akių
 Terionas prikals prie retėžio isz plieno
 Ir juos atiduos jisai gaujai vilkų;
 Ir juoksis isz tavęs, kada tu raudosi,
 Nes mazgą plieninį atmegst nevaliosi.
 Kol szviesą isz mokslo tu nepamatysi,
 Giliai nusiminus, be kelio žvaigždės,
 Po prapultis juodas per amžius bastysies,
 Laikydama szviesą giedrios praeitės,
 O garbę beduodant dievaicziams pagonų,
 Tu szirdis paszvēsi guodonei lavonų.
 Dar amžių tau reikia, daug tukstanczių metų,
 Kad Dievui tikram aukurus pastatyt,
 Kad „vakar“ nuliudės daugiau negyvėtų!
 Jau sziandien „rytojų“ gali pamatyt.
 Bet tu abejoji, ar grįžt, ar keliauti,
 Ar naują, ar senąją dainą užtraukti.
 Toly — tavo kelias! — Tik lavinkis drąsiai,
 Su „rytu“ užstos tau liuosybės puota,
 Dėlto gi senovę ant amžių užkasę,
 Nueikit kur „ryto“ leliuoja svodba.
 Eik dovanas neszti gražiai aplinkybei,
 Gražiausiai porelei — brolystei, teisybei.
 Isz Bogusz'o.

Balius!

Lietuvizska Jaunuomenė isz New Britain, Conn. rengia pirmą ir didelį puikų balių ant subatos, 18 Geguzio (May), 1901m. svetainėje Turner Hall ant Arch str. New Britain, Conn. Prasidės ant 7:30 vakare. Baliaus pelnas bus paskirtas ant tautiszkų reikalų.

Dėlto užkviečiame visus lietuvius vietinius kai po ir isz aplinkinių miestelių atsilankyti ant tos puikios zobovos. Ant 9 valandos bus Grand March o paskui per 3 valandas merginos szokys vyrus. Muzikantai bus isz Glenboko Brado ir grajjs valcus, polkas ir kitus szokius.

Įzenga 25 ct. Moterims ir merginoms dovanai.

Visus meilingai užkviečia
Komitetas.

Pajieszkojimai.

Mano sunus Kazimieras Auszra, 11 metų, isz Plymouth, Pa., pabėgo nuo manęs 30 Geguzio, ir bene nukeliavo į Himrod, Ill. Jeigu kas isz brolių lietuvių žinotų jo užsilaukymą, teiksis suteikti man žinią ant szio adreso:

Juozapas Auszra,
Box 926
Plymouth, Pa.

Pajieszkau savo tėvo Tamosziaus Stolino, kuris gyvena Amerikoje jau 18 metų. Mano tėvelis paeina isz Mergalaukio, valseziaus Simno, pav. Kalvarijos, gub. Suvalkų. Kas jį pažįstate arba žinote jo gyvenimą, arba pats tėvelis, teiksis suteikti mą žinią ant szito adreso:

Antanas Stolinas,
90 Miur Park
By Bellshill-Scotland.

Susirinkimai.

T. M. D. kuopos susirinkimas bus subatoje, 14 Geguzio, 8 val. vakare, pas p. Macziulaitį, 215 Sharp str., Baltimore, Md., ant kurio užkviečiami visi sąnariai ir tautiečiai kuoskaitlingiausiai susiriakti bei prisirasyti.

S. K. Baltruszaitis.

Naujausios knygos.

Smertis. Daktaro pasakojimas. Parasė Szventnikis. Puslapių 32. Daugumas ras toje knygoje, ko nesitikejo. Prekė 10 c.
Dvasiszki apdumojimai arba meditacijos. Kas mėgsta dvasiszkus skaitymus — turės ką pasiskaityt ant ilgo laiko, laksztų 571. Prekė 85 c.

Reikalingi du geri vyrai, kalbanti lietuvizškai ir lenkizškai. Darbas Grosersztoryje — gera mokestis.

Pasiklausti pas:

Joe Harris
103 E. Main str.
Plymouth, Pa.

Paveikslas**Dr. V. Kudirkos.**

Didumo — 19 colių pločio, 24 colių augszčio, ant puikios popieros, / su pisiuntimu 30 ct. Gaunamas „Vienybės“ redakcijoj.

Szitas paveikslas tojo mūsų užtarnavusio tautiečio privalo rastisi kiekvieno lietuvio namuose kaip papuoszimas ir atminimas, kad tasai tautietis per visą savo gyvenimą trusė ant mudos savo tautiečių ir tėvynės.

Pajieszkojimai.

Asz, Andrius Guzaitis, pajieszkau savo brolio Karoliaus Guzaiczio, paeinuozcio isz Suvalkų gub., Kalvarijos pav., Padovinio valseziaus, kaimo Putriszkių. Kaip jis Amerikoje, bus jau 11 metų; pirmiaus gyvena Sheboygan, Wis. Meldžiū jo paties arba kas jį pažįsta, duoti man žinią.

A. Guzaitis, Box 100
Seymour, Conn.

CASH for acceptable ideas.
State if patented.
THE PATENT RECORD,
Baltimore, Md.

DIDELIS ISZPARDAVIMAS LOTU DEL STATYMO NAMU BRESLAU (BUTTONWOOD)

bus subatoje, 18 geguzio (May) ant 2^{tos}
VAL. PO PIETU, KUR MES PARDUOSIME 200 LOTU
STATYMU NAMU AUGSZCZIAUSIAI MOKANTIEMS.

Iszlygos pardavimo: Viena ketvirtą dali inmokėti, o likusias dalis ant iszmokesczió po \$5.00 kas menesis be procento.

ARTESNIŲ ŽINIŲ PASIKLAUSKITE

No 12 Laning Building, Wilkes-Barre, Pa.
Office I. JACOBOSKY.

PASARGA: Jeigu tą dieną butų lytus, tai mes perkelsime ant sekancios Subatos, 25 Geguzio ant 2 val. po pietų.

BRAVORAS.
(CITY BREWERY CO.)
Kuriame isdirba skaniau
sia, geriausia ir sveikiausia
ALU ELIU ir PORTERI
Po No 600 iki 612 Pearl str.
ELIZABETH N. J
PETER BREIDT
Loeninikas.

Ar esi kurezias??

Koznas kuris yra kurezias yra isz
gy as nauju musu iszradimu; ku-
rie apsigema kurti yra neiszgydmi.
Naujas ir lengvas budas. Apraszkyk
savo negale. Agzaminavojimas ir ro-
da dovanai. Kiekvienas gali gydytis
namie be dideliu kasztu.
Dr. Dalton's Aural Institute,
La Salle Ave. Chicago, Ill.

Boston Shoe Store

26 E. Main st. PLYMOUTH, PA.
Mes katik gavome szvieziu pavasariniu cze-
vryku vyrizku, moterizku ir vaikų, visi yra Juni-
jos darbo, parduodame uz vsiai pigu preke. Tel-
pos-gi czevrykus dirbame ir ant apetelevimo.
Atelk ir pamegink, o busi uzganedintae.

LIETUVISZKAS HOTELIS
PETER NOVAS

98 Northampton st.
WILKES-BARRE, PA.
Geriausia uzeiga keleiviams ir nakvynė
Skanus gerymai, kvepenti cigarai. Restauracija
pirmos klases. Lietuviai nepamirszkite.

TEMYKIT!

D. KABATCHNIK,

Gelumbiu, Skrybeliu ir visokiu vyriszku
drapanu pardawejes,
PERSIKRAUSTYS

apie 27 Geguzio po
No. 55 E. Main st.
(SWEITZER NAME)

kur pirmiaus buvo WHITMAN & Co.
tarpe Chas O. Connells, cigaru krautuves
ir Loughreys krautuves-

HOTELIS arba geriausia
uzeiga del darbinuku ar sziaip zmo-
niu. Kurie norite szj bei ta dasizi-
noti ir szalto alucio Taurę iszsigerti
vyno ir visokių Arielku, ar cigaręli
skanu uzirukyti, ateikite pas:
Antanę Kalinauckę
18 N. Hancock st. WILKES-BARRE

ZINGEIDU IR AKYVA
DEL SVIETO.

OFFICE 200 Grand str.
& 313 Bedford Ave.
Brooklyn N. Y.

Tikrai vlenatinė gydykla ant už-
zeldinimo plauku ant praplikusių
galvu, teipgi į trumpą laiką sulaiko
plauku slinkimą.

Geriansia dantu gyduole: musų gy-
duo'e nustabdo Dantų skaudėjimą į
keles minutes. Mes savo gyduoles
gvarantavojam. Prekė tik 20c. Imant
6 bonkutes \$1.00. Siuncziam pacztu
ir į svetimas szalis. Budas kaip jas
vartoti yra parodytas keliose kalbose.
Norint gauti visą rodą su informacije
per laiszka adresavokit sziteip:
The J. M. BRUNDZA CO. Chemists
Box 2361. New York. U. S. A.

Krautuve Forniczio.

Czlonai gausite pigiausai visokius naminius
rakandus, kalp tai lovas, komodas, kreses ir t. t.
Kiekvienas sykį pas mus pirkes, ateina ir kita
sykį Susikalbėti galima vsiaip.
A. FAINBERG,
56 E. Main str. PLYMOUTH, PA.

Del vyru tiktai.

Aez kenczian daugeliu m. etų, kalpo pasekmę jau
nystės iszdykumo ir perzengima isztatymų prigim-
ties. Aez iszleidau szimtus dolerių ant daktarų,
nerandant pagelbos. Galiaus, lankantės savo
szalije, aez krelplaust prie tulo garsaus daktero
Viennoje ir jis davė man gyduolių, kurios manę
visiszkal iszgydė. Aez apie tai pagareinau savo
draugams ir tie, kurie kentė phiziszkal, bandė
ir iszgydytais tapo. Tada aez visiszkal perellin-
dijau, kad kiekvienas kencziantis nuo tų ligų,
gali atganti sveikata, vartojant tas gyduoles.
Daktaras davė man receptą ir gerai zinant, kad
daugelis galėtu pasinaudoti isz jo, aez pasiryžau
auteikti ji kiekvienam, kuris pareikalautu. Aez
neturiu ką parduoti ir pinigų vsiai nenoriu. Aez
garsinu vien dēito, kad ezi zinia ne vienam gali
buti naudinga. Jelgu reikalaujete, raszykite idė-
dami markę ant atsakymo ir aez atsisiu jums tą
receptą lietuviszko kalbol. KAREL JOHNSON,
32 Hohmau st., Hammond, Ind.

NOTSKALTYZEI

Kapitalistai sako: kad ką darbinikai uzmano
ir voikia, tai tas yra niekai.
Mus darbiniku kupele matydama jog musų
sunkiai uzdirbti pinigai tenka pavieniams kar-
cziaminkams. Taigi, uždėjome darbinikiszka
kareziama, kur lietuviai po sunkaus darbo galės
susitrinti savo spēkas.
Keleivai pribare isz kitų vietų gaus pas mus
melingą priemimą ir prieteliszka rodą.
Lietuviu Prekystes SALONAS.
785 Bank st. WATERBURY, CONN.

Juozas Czernikas,

duodu visiems zinot, jogei
parduodu LAIVAKORTES (szif-
kortes) ant visų linijų ir grei-
cziausiu Laivų jurėmis ir už
pigiausią prekę.

Teiposgi siuncziu piningus
į visas svieto dalis greitai ir
pigiai. Norintie kal piningai
į tėvynę siuncziami nepražutų
ir greit nueitų, tegul kreipiasi
pas: **Juozę Czernikę,**
13 S. Canal str.
Wilkes-Barre, Pa.

Anyone sending a sketch and description may
quickly ascertain our opinion free whether an
invention is probably patentable. Handbooks on Patents
sent free. Oldest agency for securing patents.
Patents taken through Munn & Co. receive
special notice, without charge, in the
Scientific American.
A handsomely illustrated weekly. Largest cir-
culation of any scientific journal. Terms, \$3 a
year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.
MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Our fee returned if we fail. Any one send-
ing sketch and description of any invention will
promptly receive our opinion free concerning
the patentability of same. "How to Obtain a
Patent" sent upon request. Patents secured
through us advertised for sale at our expense.
Patents taken out through us receive special
notice, without charge, in THE PATENT RE-
CORD, an illustrated and widely circulated jour-
nal, consulted by Manufacturers and Investors.
Send for sample copy FREE. Address,

VICTOR J. EVANS & CO.
(Patent Attorneys)
Evans Building, WASHINGTON, D. C.

TRAJANKA
(APSERGETA)

Vienatinis sutaisytojas tikrosios
Trajankos Suvienytose Valstijose,
geriausiai sudrutinanczios, kuri susi-
deda isz 52 visokių zolių, szaknų,
ziievių, sėklų, vaisių ir tt. isz viso
svieto szalių.

Ketvirta dalis svaro kasztuoja 25
centai, su prisiuntimu per paczta 35
centai, \$1.00 už svara.

Perkupcziams 10 svarų už \$6.00.

G. Hoffmann

lietuviszkas aptiekorius
103 Grand str.
BROOKLYN, N. Y.

Caecilia Hall.
GEO. SCHMIDT, prop.

101 & 103 Grand str.
Tarpe Wythe Ave. & Berry srt.
BROOKLYN, N. Y.

Kambariai draugyscziu susirinki-
mams. Svetainė parsamdoma del
veselijų, balių ir tt. Gerymai pir-
mos klia-os; vynu visokio skyriaus,
likierių ir Lager Bier..

Draugystės szv. Juozapo susirin-
kimai atsibuna kas 1 ir 3 Utarninkę.
Diaugystės szv. Kazimiero susi-
rinkimai atsibuna kas 1 ir 3 Petny-
czia.

Lietuviu uzeiga.

Geriauše uzeiga del lietuvių isz
viso miesto. Prilaikau visokius gė-
rymus, kaipo tai: Alų, Arielkę, Li-
kierę, Vynę ir visokius Cigarus pir-
mos klesos, taipgi siuncziu piningus į
visas dalis svieto. Parduodu Laiva-
kortes ant visų linijų. Apart to dū-
du kiekvienam prieteliszka rodą.

Todel nepamirszkit jog mano HO-
TELIS po No 1837 Main Ave. Pro-
vidence, SCRANTON, PA.
Petras Lipavyczia,

Deimanto Elektros Kryzius.

Va dinamas teipgi Volta Kryzius, keleta metu atgal tapo isz ra atas Austrijoje, ir pasidėkavoiant savo naudai kryzius tas vel k prasiplatino Vokietijoje, Francuzijoje, Skandinavijoje ir kitose Europos szalies, ir sziaudien yra labiausiai pagedojamas kaip galingas vaistas nuo Reumatizmo ir daugelio kitų kuno negaliu.

Elektrinis Deimanto Kryzius gydo Reumatizma teip muskulu kaip ir sanariu. Neuralgija ir kitus kuno skaudėjimus, Nerviszuma, Nervu nusilpnėjima, Slėpuma, Prastota Nervu Gyvuma, Nervu Nupuolima, Nemiga, Abejotvinguma, Dvasios Nupuolima, Hysterija, Paralyziu, Sustengima, Drebulis, Neuralgija, Apopleksija, Nuomara, szv. Vito Szokis, Szirdies Plakima, Galvos skaudėjima ir visus Nerviszko Sistemo sugedimus.

Veikmė jo apsiirezskia vati per save begyje keletos dienu, bet kartais užtrunka keles dienas.

Kryziu reikia neziint diena ir nakti, pakabinti ant szilkino szniuruko ant kaklo, angszcziau szirdines indoubos. Mėlynoji puse turi but in apaczia apversta. Priesz naudojima ir viena syki ant dienos po to indė Kryziu in truputi drungna geriausio ukausio skystima ir laikyti per keleta minuociu. Vaikams ziurint pagal amziu, ukausis teik su vandeniu atskiesti. Preke to Kryziaus yra vienas doleris ir gvarantuojame, kad jis suteiktoka vat naudą kaip kad geriausiasieje elektriszki dirzai. Kasztuojanti penkiolika bei dvidezsimta sykiu daugiau. Koznas szeimynos sanarys, aveikas ar ligotas, niekadosis neturi but be to Elektriszko Kryziaus, kurs yra geriausias gelbėtoju priesz visokias kuno negales ir skausmus. Prisiusk viena doleri per

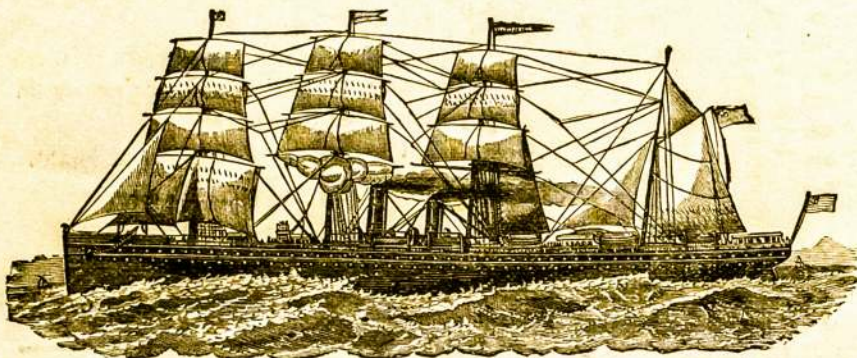
expresu, ar money orderj arba registruotoj gromatoj, o mes tametai savale kasztais pasiueme viena Elektriszka Deimanto Kryziu, arba 6 uz \$,00. Gaunamos tukstantczialis rekomendaczijos nuo ypatu kurios su pagelba szio Stebukilingo Kryziaus iszszgyde. Yra uztektina del parodymo jo magiszkoz galybes. Szta! pora teklu rekomendacziju:

Asz naudojansi jusq Deimanto Elektros Kryziu nuo 21 Kovo ir persitikirinau, kad tas kryzius tikrai teip pagelbingas, kaip sakete. Per ilga laiką asz negalėjau valdyti savo deszines rankos ir daug kentėjau: visada turėdavau laikyti ją pariszta. Po naudojimo begyj dviejų sanvaiciu jusq Deimanto Elektros Kryziaus galėjau apseliti jau Le pariszimo. Dabar su ta ranka neszu pilna kibira vandens. Asz ir nežinau, kaip atidėkavoti jums uz teip didelė suteikta man pagelba.

ANDRES MADSEN, 2655 Quiney Ave., OGDEN UTAH, April 15 1892.

The Diamond Electric Cross Co. Dept 27, 306 Milwaukee ave., CHICAGO,

Gerbtini Tautieciai!

Turiu uz garbę praneszti visiems lietuviams, jog epsiemiau agentyste ant labaigeru liniju. Taigi parduodu Lavakortes ir siuncziu pinigis i visas dalis svieto. Uztkirinu jog su, nuo manes pirktoms laivakortems pervaziuosit didmarj per 8-9 dienas. Nusiuociu pinigis i Lietuvą ir i kitus krasztus pasaulės, labai greitai.

Prie to apsaugoji naminius rakandus (furniture) nuo ugnies (fire-insurance). Turiu labai czystą ir puikią izeigą del sveteliu, uzlaikau vyna alų, degtinę ir kitokius gerymus, kurie zinau patiks del lietuviu ir nei prabaszozius nepaniekytu. Su guodone Kazimieras Baltrukonis.

Adrisuokit sziteip: **CHAS V. BOLTH,**
686 North Rivers Side str. WATERBURY, CONN.

KAZUNO TRAJANKA, TRAJANKA, TRAJANKA!

Privalo rasti kiekvienoje szeimyniszkoje stuboje, nes yra svarbi naminė gyduolė.

Trajanka suramina nuvargusius nervus, pagerina smoką ir apmalszina Gumba. 65 ct. su prisiuntimu per paczta.

GUMBO-KURA, GUMBO-KURA.

Senei laukta gyduolė nuo Gumbo, patrukimo, skaudėji mo po krutine ir tam panasziu ligu, Gumbo-kura ne tik apmalszina, bet ir praszalina Gumbą \$1.00 uz prapareta su prisiuntimu \$1.25.

Raszik pas aptiekoriu:

L. M. KAZUNAS,

107 S. Main str. SHENANDOAH, PA.

Padaro kitoki

kurias isz pavasario gyduoles pasirenki. Jei senei vartoji kiek, turi imti tokiju kurios gvarantuojamos del czystumo iszdtrbimo, szitos yra.

Severa's Blood Purifier

gyduolė del neryu atgaivinenti czystija ir daugina krauja, ir naikina nesveika kiluse isz nezczysto kraujo. Gerinama patrotyjima energijos ir slobnumo.

Preke \$1.00

W. F. SEVERA.

MANUFACTURING PHARMACIST.

CEDAR RAPIDS, IOWA.

Severos gydulės yra gaunamos pas A. Groblevskij, 111 Main str. Plymouth, Pa.

LIETUVISZKAS KRIAUCZIUS Kaz. Miliszauskas

256 E. Market str. Wilkes-Barre, Pa. Siuva puikiausiai visokius siutus pagal naujaisią madą, duoda druta ir gerą materija ir uz pigę prekę.

Teipozgi senus ant nauju perdirba.

Visi pas savo Tautietj.

Dr. Leonard Landes, Lietuwiszkas Doktoras.

134 E. 24 Ul. New York.

Garsingas gydytojas vyriszku ir moteriszku ligu. Mokinosi universitete New Yorke, praktikavo ligonbucziuose; Vielniuje, Berlyne, karaliszkoje mokykloje Londone, buvo perdetiniu mokslo Labanon, Bellevue, Port Graduate Hospital College ir t. t.

Uz tikrina iszgydyma

visu slaptu ir paprastu ligu, kaip tai: plauciu, kepenu, skaudėjima viduriu galvos, nepomietj, apalpima, skaudulius, zaizdas, tynima, moteriszkas ligas ir nevaisinguma. Gydymui nerviszku ligu reikia naudoti elektriskias prietaisas.

Ligas lytiszku dalju

iszgydysiu i keles dienas, taipogi ligas pilvo, uzdegima zarnu, iszdziuvima pieno, skaudėjima lupu, nosies, akiu, ausu, nustojima pajiegu ir t. t. Iszgydyma uztkirinu kiekviename atsitikime. Chroniszkas ligas gydu pasekmingai, ir slepemas ligas uzlaikau slapytbėje.

Dr. Leonard Landes.

134 E. 24th st., Cor. Lexington Ave.

Offiso valandos: nu 9 ryto, iki 1 po pietu; nu 5 po pietu iki 8 vakaro; Nedeliomis: nu 8 iki 10 1/2 val. ryto; nu 2 iki 4 val. po pietu.

Rodos per gromatas dykai.

Uzpraszydami gydyklas prisiuskite \$1.00.

Jeigu sergi, tai paraszik kiek turi metu, kiek sveri ir apraszik savo liga, o asz prisiusiu gydyklas kuriomis iszszgydysi.

W. SŁOMINSKA,

679 Milwaukee Avenue,

CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuwe tapo Apdowanota

DWIEMS MEDALIAIS

ant Kosciuszkoz Parodos uz rupestinga, teisinga ir artistiszka iszdirbima.

KARUNU, SZARPU, KUKARDU, ROZETU, BERLU, MARSZALKINIU LAZDU ir tt.

Turiu uz garbę apreikszi guodiniems Kunigams ir guodotin. Draugystems, kad asz dirbu visus augszcziaus paminetus daigtus Pigiausei, Teisingiausei ir Geriausei, nes per 30 metu usziimdama iszdirbimais igijau geriause praktika ir del to galiu wiska padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone

W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.

